KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

Kuurojen Maatalouskoulun tänä keväänä päättäneet ensimmäiset oppilaat opettajineen. Kesk. rehtori Y. Rainio

SYYSKUU
SEPTEMBER

N:o 9 - 1959

KÄYTTÄKÄÄ ONNITTELUADRESSEJA

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 300 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21 × 27,5 sm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

SYYSKUU | 64. VUOSIKERTA | N:o 9 . 1959

Lokakuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset, kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen syyskuun 7 päivää

KÖÖPENHAMINAN KONGRESSI

Kun sosiaaliministeriön taholta oli tehty tiedustelu, lähettääkö Suomen Kuurojen Liitto edustajaansa Kööpenhaminassa 28. 6. — 2. 7. 1959 pidettävään Pohjoismaiseen pedagogiseen erikoishuoltokongressiin, niin liiton keskushallitus suhtautui asiaan myönteisesti ja päätti lähettää sinne edustajakseen liiton puheenjohtajan. Tällä tavoin liittomme osallistui ensimmäisen kerran mm. kuurojen opetusta ja heidän kaikinpuolista kehittämistään koskevaan ammattimiesten neuvonpitoon yhteispohjoismaisilla linjoilla.

Tämä kongressi jakaantui sokeain, kuurojen, huonokuuloisten ja puhevikaisten jaostoihin. Edustajamme osallistui lähinnä vain kuurojen jaoston työhön pitäen siellä mm. esitelmän aiheesta »Kuurojen kuntouttaminen heidän opetuksensa tehostamisen ja heidän omatoimisuutensa avulla». Useammalta taholta esitettiin vanhaa ja uutta kuurojen opetuksessa. Kuurojen ammattiopetus oli myös varsin keskeisenä aiheena, samoin kuurous liittyneenä muihin puutteellisuuksiin. Vielä oli kuulolaitteista ja niiden käytöstä paljon keskustelua. Näytteillä oli lähinnä tanskalaisten kehittämiä monenlaisia kojeita, joilla kuurojenopetusta voidaan tehostaa. Esillä oli myös kysymys kuulovikaisten kuntouttamis- ja kuulokeskuksista.

Suomesta oli kongressissa lähes 20 osanottajaa. Sosiaaliministeriöta edusti hallitusneuvos Tarasti, joka kongressin avajaispäivänä esitti yleiskuvan maamme erikoishuoltokysymyksistä. Kouluhallituksen edustajana oli tarkastaja Lehvä, joka ensimmäisenä sai hoitaa yhteiskokouksen puheenjohtajan tehtävää. Kuulonhuoltoliittoa edustivat dosentti Meurman ja toiminnanjohtaja Särkisilta.

Tällaisen kongressin merkitys on siinä, että jokainen Pohjolan maa voi siellä esittää toisille omia ja uusia saavutuksiaan, toiveitaan ja kokemuksiaan. Näin voidaan saada myös kuulovikaisten asialle uusia voittoja. Merkityksetöntä ei myöskään ole se, että alan työntekijät saavat kosketuksen toisiinsa ja rikastuttavat toisiaan henkilökohtaisella yhteydellä.

KUUROJEN PÄIVÄNÄ

Kuurojen Maailmanliitto (World Federation of the Deaf) on kansainvälinen puolueeton järjestö, kotipaikkana Rooma, jossa sen pääsihteeristö sijaitsee. Se perustettiin syyskuussa 1951 Roomassa pidetyssä maailman kuurojen ensimmäisessä kongressissa. Toinen maailman kuurojen kongressi oli 1955 Zagrebissa Jugoslaviassa ja kolmas 1959 Wiesbadenissa Saksassa.

Kuinka tarpeellinen tämä koko maailman käsittävä kuurojen järjestö on, osoittaa se, että jo yli 40 kansakuntaa on siihen liittynyt, muiden muassa Suomikin.

Kuurojen Maailmanliitto pyrkii auttamaan koko maailman kuuroja, nojautuen Yhtyneitten Kansakuntien julistukseen ihmisoikeuksien turvaamisesta, edistämään kuurojen opinto- ja toimeentulomahdollisuuksien kehittämistä ja kuurojen sosiaalisen aseman kohottamista. Virallisesti on Kuurojen Maailmanliitolla neuvotteleva asema U.N.O:ssa.

Kuurojen Maailmanliitto työskentelee myös kuurouden aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi ja kuuroutta aiheuttavien syiden poistamiseksi erikoisesti lääketieteen avulla.

Maailmassa on tällä hetkellä 32 miljoonaa kuuroa ilman mahdollisuutta saada kouluopetusta, eläen siten sananmukaisesti yhteiskunnan ulkopuolelle eristettynä. Kuurojen Maailmanliitto pyrkii vaikuttamaan kaikkien valtioiden hallituksiin, että kuu-

rojen opetus järjestettäisiin viipymättä kaikkialla, missä sitä vielä ei ole tehty.

Kuurojen Maailmanliitto edistää jäsenliittojensa toimintaa kuurojen hyväksi ja pyrkii perustamaan kuurojen yhteenliittymiä niihin maihin, missä niitä ei vielä ole.

Jokavuotista kansainvälistä Kuurojen Päivää vietetään Kuurojen Maailmanliiton päätöksen mukaan vuosittain syyskuun neljäntenä sunnuntaina koko maailmassa. Tänä päivänä tehdään kuurojen asiaa tunnetuksi suurelle yleisölle ja kiinnitetään huomiota kuurojen elämään ja heidän pulmakysymyksiinsä. Erikoisesti koetetaan poistaa piintyneitä ennakkoluuloja, joita ihmisissä vielä on kuurojen työhön sijoittamisesta puheenollen.

Meillä Suomessa on kuurojen kouluopetus verraten nuorta, vasta vuonna 1846 aloitti kuuro Karl Oskar Malm varsinaisen kuurojen opetuksen, saatuaan itse sitä ennen käydä Tukholmassa Manillan kuurojenkoulun. Malmin koulu oli yksityinen. Myöhemmin valtio otti kuurojen opetuksen kokonaan hoidettavakseen, kun siitä nähtiin olevan hyviä tuloksia. Ennen aivan avuttomat ja opetuksesta osattomiksi jääneet kuurot pääsivät nyt käyttämään työvoimaansa ja luonnonlahjojaan yhteiskunnan hyväksi hyödyllisinä kansalaisina.

Maassamme on nykyisin kansakoulukurssiin pohjautuvia kuurojenkouluja viisi suomenkielistä ja yksi ruotsinkielinen. Yhteensä niissä oli noin 500 oppilasta. Minkäänlaista kansakoulun jatkoluokkia vastaavaa opetusta ei ole, mikä on suuri epäkohta ja asettaa kuurot kansalaiset huonompaan asemaan kuin muut, kun on tietopuolinen valmentautuminen elämää varten kyseessä. Me odotamme siihen parannusta.

Ammatillinen koulutus on myöskin kuurojen osalta lapsenkengissä. Kuuroja tyttöjä varten on jo yli puolen vuosisataa toiminut emäntäkoulu Pieksämäen Nikkarilassa, johon voidaan ottaa n. 10 oppilasta vuosittain, koko oppilasmäärän ollessa n. 30. Koulu on säätiön omistama ja ylläpitämä. — Vuonna 1929 perustettiin kuurojen keskuudessa kerätyillä varoilla ja kuurojen omasta alotteesta graafisen alan ammattikoulutusta varten Kirjapaino-osakeyhtiö Surdus Helsingissä, jonka suurimpana osakkeenomistajana on Suomen Kuurojen Liitto, kuurojen yhdistykset sekä yksityiset kuurot. Tämä on 30-vuotisena toiminta-aikanaan kouluttanut suuren joukon graafisen alan työntekijöitä, jotka ovat hyvässä maineessa niissä kirjapainoissa, joihin ovat opin käytyään sijoittuneet. — Monikymmenvuotisen sitkeän ponnistelun tuloksena saatiin Turkuun valtion ylläpitämä kuurojen ammattikoulu yli kymmenen vuotta sitten. Kuitenkin tämä ammattikoulu voi ottaa vastaan vuosittain vain pienen osan sinne pyrkivistä kuuroista naisista ja miehistä. Mäntsälässä jo kolme vuotta toiminut kuurojen maatalousammattikoulu voi ottaa vuosittain vain 10 kuuroa oppilasta. Koulu on Invaliidisäätiön Maatalousammattikoulun yhteydessä ja on kuuroilla oma opettajansa tietopuolisissa aineissa, työharjoittelu tapahtuu kuulevien kanssa yhteisellä johdolla. Nämä koulut eivät kuitenkaan riitä. Lisäksi kykeneviä kuuroja hakeutuu paikallisiin kuulevien ammattikouluihin, ammatillisille kursseille ja Ateneumin taideteollisuuskeskuskouluun Helsingissä, huolimatta siitä, että kuulon puute tuottaa varsinkin tietopuolisessa opiskelussa suurta haittaa, mikä kuitenkin sitkeydellä voitetaan. Tästä huolimatta jää paljon nuoria vaille ammattioppia vahingoksi tuotantoelämälle.

Suomen Kuurojen Liitto on kuurojen oma keskusjärjestö, ja siihen kuuluu 42 kuurojen yhdistystä. Kouluopetuksen puutteet tuntien tämä liitto on pannut pääpainon tehokkaaseen valistustyöhön yhdistyksissä ja kuurojen kehittämiseen niissä omatoimisiksi kansalaisiksi. Yhdistykset harjoittavat sanan laajimmassa merkityksessä tuloksellista kansalaiskasvatusta. Lisäksi ne liittonsa kautta koettavat parantaa kuurojen asemaa yhteiskunnassa. Liitto on tehnyt valtiovallalle lukuisia esityksiä kouluopetuksen ja ammattikasvatuksen parantamiseksi ja monissa muissa kuuroille tärkeissä asioissa. Se valvoo valppaasti kuurojen asian kehitystä ja sen asiamies matkustaa yhdistyksissä neuvomassa ja ohjaamassa toimintaa. Lisäksi liiton palveluksessa on maaseudun kuuroja varten diakonissa Helsingissä, jonka odotetaan toimivan sitä tarvitsevien kuurojen tulkkina lääkärillä, sairaaloissa, oikeudessa ja virastoissa.

Seurakunnatkin ovat paikka paikoin havahtuneet näkemään velvollisuutensa kuuroja kohtaan. Ennestään on kuuroja varten kolme valtion matkapappia. Kirkolliskokous myönsi neljännen papin, mutta asia on pitkistynyt, kun kysymyksessä on, asettaako tämän papin kirkko vai valtio. Kuurojen päätoimisia diakonissoja on jokunen, muut ovat sivutoimisia. Nämä ovat kustantaneet asianomaiset seurakunnat. Enemmän kuitenkin kuurot kaipaisivat tukea seurakunniltaan, joille he maksavat kirkollisveronsa, saamatta vastineeksi muuta kuin pienen osan siitä mitä muille kansalaisille tarjotaan.

Kansalaisten ennakkoluulot tuottavat työhön pyrkiville kuuroille paljon vaikeuksia. Aikaisempina aikoina vain harva työnantaja uskalsi ottaa kuuron ammattioppiin. Kuitenkin näissä vanhimmissa kuuroissa on ollut mitä pätevimpiä ammattimiehiä, kun kerran ovat työstä perille päässeet. Voimme mainita näistä vanhanajan kuurojen ammateista muutamia esimerkkejä: lääninhallituksen puhtaaksikirjoittaja, maanmittauskonttorin kartanpiirtäjiä, litopiirtäjiä, latojia, kirjansitojia, viivaajia, kaivertajia, pantografikaivertajia, värimestareita, räätälimestareita, suutarimestareita itsenäisinä liikkeenharjoittajina, maatalousteknikko, opettaja, mainostaiteilija, sisustusarkkitehti, mallipuuseppiä, kuvanveistäjiä, taidemaalareita, tarkastuskarjakkoja, sähköasentaja, auton asentajia. — Kuuroja työskentelee saha- ja puunjalostusteollisuuden palveluksessa, metalliteollisuudessa ja monissa muissa tärkeissä toimissa käsityöläisinä tai koneitten ääressä. He osoittavat, että kuurous ei ole mikään este, vaan kuuro täyttää paikkansa siinä ammatissa, mihin hän on oppinut yhtä hyvin kuin kuulevakin, joskus paremminkin. Nykyään avautuvat yhä useammat alat kuuroille, kun työnantajat havaitsevat ennakkoluulonsa turhiksi ja kuurojen käsittelevän monimutkaisia koneita herkästi ja huolellisesti sekä olevan hyvin työteliäitä, juuri siksi, etteivät voi osallistus työtovereittensa juttutuokioihin, vaan löytävät viihtymyksensä työssä. — Poikkeuksiakin löytyy, sillä niin kuulevissa kuin kuuroissakin on monenlaista väkeä. Nykyaikana ei työnantajilla ole sellaisia vaikeuksia kuuron työntekijän kanssa kuin ennen, sillä kouluopetus on vuosikymmenien aikana vähitellen parantunut ja puhetaito — ainakin tyydyttävä — on melkein kaikilla. Ääntäminen ehkä kuulostaa oudolta siksi, ettei kuuro voi tarkkailla oman äänensä sointia, mutta hyvällä tahdolla siihenkin tottuu.

Kuurojen Päivänä me vetoamme kaikkiin kansalaispiireihin, että kuurojen asemaa ymmärrettäisiin ja kevennettäisiin sitä kuormaa, jota he ilman omaa syytään kantavat. Suljettuna ainaiseen äänettömyyteen ja vailla kosketusta äänelliseen ja kuulevaan maailmaan he tuntevat olevansa erotettuja kanssaihmisistään. Siitä huolimatta he koettavat suorittaa työnsä iloisina ja täyttää velvollisuutensa parhaansa mukaan. He maksavat veronsa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle niinkuin muutkin, mutta saavatko he yhteiskunnan antimista paljoakaan? Palveleeko radio ja televisio heitä millään tavoin? Kuurot maksavat kyllä niisstä perheensä ja lastensa vuoksi, mutta radio on heille mykkä ja televisiosta näkyy vain kuvat, mutta ääntä ei kuulu.

Kuurot avioituvat ja perustavat perheen, kasvattavat lapsensa niin hyvin kuin voivat ja varallisuus myöten antaa. He kouluttavat lapsensa ylioppilaiksikin ja siitä eteenpäin. Itse he tyytyvät siihen vähään mitä kykenevät elämästä saamaan. He tietävät, että työ on miehen ja naisen kunnia ja toivovat työtovereittensa ja työnantajiensa puolelta ennakkoluulotonta suhtautumista siihen, että eivät kuule, mutta silti pystyvät tekemään samaa yhteiskuntaa rakentavaa työtä kuin muutkin.

Rurik Pitkänen.

Matkakuvausta Kööpenhaminan kongressista ja sen vaiheilta

Viime kesäkuun 28:ntena Convair-lentokoneemme starttasi Seutulan lentokentältä. Sen vauhti kiihtyi nopeasti ja pian sen siipien alla oli ilmaa niin paljon, että kone muutamassa sekunnissa oli noussut monta kymmentä metriä. Korkeuksia se tavoitteli yhä, kunnes saavutettiin 4.200 metrin korkeus, jossa se tasaisesti kiidätti 40 matkustajaansa Turun ja Tukholman yli Kööpenhaminaa kohden.

Päivä oli kaunis, joten matkustajat saivat ihailla maisemia lintuperspektiivistä. Talot olivat kuin tulitikkulaatikoita ja maantiet kuin magnetofoninauhaa. Kun yli kaksi tuntia oli lennetty, alkoivat matkustajat arvailla, että olemme jo Tanskan puolella, mutta joku keksi, että tuolla magnetofoninauhalla mustat pisteet (= autot) liikkuvat vasenta reunaa. Olimme siis edelleenkin Ruotsin yllä.

Mutta ei viipynyt kauan, kun kone jo alkoi tehdä laskua, ja pian se jo kaarsi ja laskeutui Kööpenhaminen lentokentälle miltei huomaamattomasti. Tullissa ei m'tään kysytty e'kä katsottu, ja pian viiletettiin odottaneessa linja-autossa Kööpenhaminan keskustaan aseman ja kuuluisan Tivolin vieressä olevalle matkatoimiston pihalle.

Sitten alkoi asunnon etsiminen. Matkatoverini T:n asunto oli suhteellisen lähellä, mutta minun asuntoni oli kauempana kuurojen poikakodissa, jonne oli ajettava raitiovaunulla. Loppumatkaa oli kuitenkin kuljettava jalan. Sitten olinkin ainoa jalankulkija koko pitkällä kadulla, sillä kaikki kööpenhaminalaiset ajoivat joko polkupyörällä, mopedilla tai autolla. Kun kuitenkin minun oli kysyttävä asuntoani, niin täytyi pysäyttää eräs polkupyöräilijä, joka kohteliaasti sen minulle neuvoi.

Asuntoni oli kauniin puistopihamaan ympäröimä. Oli siinä pieni, mutta mielestäni liian pieni leikki- ja urheilupaikka kuuroja poikia varten. Emäntä näytti pesuhuoneen, ruokailuhuoneen ja saattoi minut makuuhuoneeseeni, jonne odotettiin myös Mikkelin kuurojenkoulun johtajaa, vaikkakaan hän ei sitten saapunutkaan. Soitin matkatoverilleni, jonka kanssa hetken kuluttua lähdimme yhdessä Kööpenhaminaa katselemaan. Jo tällä kävelymatkalla totesimme, että Kööpenhaminassa vaatteet, kengät, matkalaukut ja monet muut tavarat ovat kalliimpia kuin Suomessa. Kahvi ja ruokatavarat olivat kuitenkin hieman halvempia. Tanskalaiset vienerleivät ja voileivät ovat vanhastaan kuuluisia. — Ihmiset ovat iloisia, välittömiä ja ystävällisiä. Suomalaista ihmetyttää paksu sikaari, joka saattaa riippua esim. raitiovaunuun nousevan kauniinpuoleisen rouvan suupielessä.

Seuraavana päivänä sitten alkoi kongressi Porilaisten marssilla. Avaussanat lausui kongressitoimi-

Pyöräliikennettä Kööpenhaminassa tungosaikaan

KANSAINVÄLISTÄ KUUROJEN PÄIVÄÄ

kehoitetaan kaikkia yhdistyksiämme viettämään sunnuntaina syyskuun 27 päivänä järjestämällä silloin kullakin paikkakunnalla yleisöjuhlia. Ohjelmavihkonen, josta voi poimia sopivia ohjelmanumeroita on lähetetty kaikille yhdistyksille.

Helsingissä vietetään Kuurojen Päivän pääjuhla syyskuun 27 p:nä klo 14 Kauppakorkeakoululla, jonne pääsy on vapaa. Ohjelmia saa ostaa ovella.

Kuurojen Päivän komitea.

kunnan puheenjohtaja Peter Knudsen, jonka jälkeen puhui Tanskan sosiaaliministeri Julius Bomholt. Päivän viimeinen esitys oli meidän kaikkien tuntemalla norjalaisella kuurojenpapilla C. Bonnevie Svendsen'illä.

Illalla kello 19 Tanskan sosiaaliministeriö oli kutsunut Kristianborgin linnaan vieraakseen 10 edustajaa kustakin pohjoismaasta. Tämä oli loistelias vastaanotto; kymmenkunta hännystakkeihin puettua lakeijaa palveli vieraita. Itse sosiaaliministeri piti pöytäpuheen, johon kaikkien pohjoismaitten puolesta vastattiin. Meidän puolestamme puhui leikkisästi hallitusneuvos Tarasti. Aika kului rattoisassa seurustelussa puoleen yöhön. Seurustelun aikana sosiaaliministeri kertoi käyneensä useita kertoja Suomessa, vieläpä sotiemme aikanakin ja joutuneensa pommitukseen. Lupasin välittää hänen tervehdyksensä tuttavilleen G. A. Fagerholmille ja Väinö Tannerille. Tässä ne tulivat.

Seuraavana päivänä eli tiistaina eri jaostot alkoivat työnsä. Iltapäivällä olivat kuitenkin kuurojen ja huonokuuloisten jaostot yhdessä. Päivällistauon aikana kuulolaitetehdas Videx kutsui muutamia suomalaisia vieraakseen ja järjesti hienon päivällisen eräässä pääkaupungin ulkopuolella olevassa ravintolassa. Kalaa vaiko lihaa, kysyivät isäntämme. Tarkastaja Lehvä ehti myöhemmin katua, kun hän tilasi viimeksi mainittua — vaikka saikin hienon gottletin — katsellessaan edessäni ollutta tanskalaista erikoisherkkua, merikampelaa ja katkarapuja. Kiitos tästä herkullisesti ateriasta Videxille ja myös insinööri Gahnbergille. — Illalla oli jälleen kaupungin vastaanotto raatihuoneella. Sinne saapui suurin osa kongressivieraista. Puheiden vaihdellessa nautittiin pöydän antimista.

Keskiviikkona työ jatkui kongressihuoneustossa entiseen tapaan. Ilta oli kuitenkin jälleen erikoinen. Me »kuurot» kokoonnuimme nimittäin kuurojenkoululle toverilliseen illanviettoon. Koulun johtaja Asger Holm otti meidät hymyillen vastaan viikinkikypärä päässään. Sali oli kauniisti koristettu ja humoristisia piirustuksia oli kaikkialla. Ruokailun kestäessä alkoi jälleen puheiden sarja, jonka aloitti rehtori Holm. Kunkin puhujan päähän annettiin tämä viikinkikypärä. Niin tuli minunkin vuoroni ottaa se päähäni. Mainitsin, että me suomalaiset olemme hitaita, joten tähän tilaisuuteen meidän kukkavihkomme ei ehtinyt, kuten toisten pohjoismaitten taholta. Esitin myös muisteloita niiltä päiviltä, kun kongressitoimikunnan puheenjohtaja, rehtori Knudsen oli käymässä Suomessa. Silloin hän sanoi aina kantavansa Vänrikki Stoolin tarinoita taskussaan ja väitti meidän kantavan niitä sydämessämme. — Niin, kiitollisuutta tanskalaisia kohtaan me ainakin kannamme sydämessämme, sanoin. — Tämän jälkeen nousi puhumaan Örebron kuurojenkoulun rehtori Hilding Zommarin omistaen sanansa Suomelle; samaa asiaa jatkoi vielä rehtori Knudsen. Ilta kului jälleen rattoisasti, lopuksi tanssien aina pikkutunneille saakka, jolloin koulun rehtori ystävällisesti saattoi minut omalla autollaan asuntooni.

Torstai olikin jo sitten lopettajaispäivä, jolloin kaikki jaostot olivat yhdessä. Lopettajaispuheen jälkeen tuli kunkin pohjoismaan esittää tervehdyksensä. Kun tuli Suomen vuoro, huomasin epämiellyttävänä yllätyksenä, että parhaiten kieltä taitavat edustajamme olivat poissa. Puheenjohtaja kutsui minut esittämään tämän tervehdyksen. Hetken epäröin, mutta en nähnyt muutakaan ratkaisua kuin astua esiin valmistumattomana ja puutteellisella kielitaidolla. Siis nolo juttu, mutta niin olisi ollut siinäkin tapauksessa, ettei kukaan maamme puolesta olisi esiintynyt. — Olimme jo aikaisemmin sopineet sokeainopettaja Birgit Palmrenin kanssa, että hän ojentaa puolestamme kukkavihkon rehtori Knudsenille kiitokseksi kongressikomitean tekemästä suuresta työstä mm. meidän suomalaisten hyväksi. Sen hän tekikin miellyttävästi ja sievästi.

Suuri elämys oli vielä samana päivänä tehty autoretkeily pohjois-Sjellantiin. Ajoimme Juutinrauman rannikkoa pitkin ja poikkesimme parin vanhan linnan pihalle. Paluumatkalla Tanskan maaseutu esittäytyi kaikessa tyypillisyydessään, huolellisesti hoidettuja viljelyksiä, joissa kasvoi samat viljalajit kuin meilläkin. Kuivuus oli kuitenkin kiusannut kasvullisuutta. Pyökkimetsät olivat hyvin varjoisia ja yleensä hyvin hoidettuja. Monin paikoin ne oli hävitetty ja tilalle istutettu kuusta. Turhaan silmäni etsi meidän metsiemme kuningaspuuta, mäntyä. Mansikat olivat juuri kypsyneet, joten mansikkaviljelyksillä saattoi nähdä kymmenenkin poimijaa rinnakkain. Joku ehkä kysyy: Mitä mansikat maksoivat siellä? — Hintaa oli suomen rahassa laskien 90 mk litralta.

Christiansborgin linna Kööpenhaminassa

Vielä samana iltana kokoonnuimme juhlabankettiin Moltkes Palae'ssa. Juhlallinen tilaisuus todella olikin. Se alkoi Suomen laululla, jonka jälkeen puhui sosiaaliministeriön osastopäällikkö osoittaen mm. kauniit sanansa myös Suomelle. Suomalaisten puolesta puhui jo mainittu opettaja Palmgren mainiten mm. leikillisesti, että kiitokseksi kaikesta ystävällisyydestä järjestimme tanskalaisille kauan kaivatun sateen ennen lähtöämme. Vielä varsin myöhään alkoi vapaampi seurustelu kahvitarjoiluineen.

Näin oli muistorikas kongressi päättynyt; vain miellyttävät muistot ovat tallella. Me suomalaiset tunsimme saaneemme erikoista ystävällisyyttä osaksemme ja sen puutteellisuuden, mitä edustuksessamme oli, tanskalaiset isäntämme ja ystävämme panevat varmaan pääasiassa kielivaikeuksien tilille.

Perjantaina heinäkuun 3:ntenä kotimaisen Aeron siivet nostivat jälleen matkailijan korkeuksiin saattaen hänet kotimaahansa 2½ tunnissa. Hauskaa oli jälleen nähdä kotimaiset metsät, viljelykset ja rakennukset, jotka näyttävät kestävän vertailun muitten pohjoismaitten kanssa — ainakin ilmasta katsottuna. Hauskaa oli jälleen astua oman maan kamaralle, sillä meillä on hyvä maa asua. Säilyisi vain keskinäinen sopu ja ulkopuolinen rauha.

Urho Kierimo.

Puhuva kirjahylly

Juha tuli kovalla touhulla kotiin koulusta, mutta ei suinkaan siihen aikaan kun hänen olisi pitänyt tavallisesti tulla, vaan kokonaisen tunnin myöhästyneenä.

— Missä sinä olet näin kaun viipynyt? äiti kysyi.

Juha yritti jotakin epäselvää mutisemalla käydä ruokapöytään, mutta äitipä ei suostunut hänen mutisevaan vastaukseensa, vaan kovisti yhä tietoa myöhästymisestä.

— Pentin piti käydä äitinsä asialla koulusta tullessa ja kun meillä on sama matka, niin odotin häntä.

Juha ei katsonut äitiään silmiin, mutta kun äiti oli niin omituisen hiljainen, niin katsoi Juha häntä alta kulmainsa hämmästyneenä. Ja silloin häntä hävetti.

— Nyt sinä et puhu totta. Pentin näin jo aikoja sitten menevän kotiinsa, äiti sanoi murheellisena. Tiedätkö, missä minä uskon sinun olleen? Laiskanläksyllä.

Juha ei puhunut mitään. Ja mitäpä siihen olisi ollut sanomista. Asia oli todellakin niin kuin äiti sanoi. Hän oli ollut laiskalla. Eikä se ollut tapahtunut ensi kertaa. Valheella hän oli aina tähän saakka päässyt kiertämään äitinsä kysymykset, mutta nyt ei ollut sekään auttanut.

— Varmaankaan et osannut uskonläksyäsi? äiti kysyi.

— En osannut, Juha vastasi nolona.

— Siinä nyt näet miten käy, kun luet vain noita seikkailukirjoja. Ensin työ ja velvollisuudet ja sitten vasta huvi, äiti sanoi.

Syötyään Juha meni kamariin ja otti läksykirjansa esille. Oli aivan oikein kuten äiti sanoi, että ensin oli tehtävä työ. Ja jos hän jäisi luokalle, niin hän ei pääsisikään maalle tädin luo koko kesäksi, niinkuin isä oli luvannut.

Juha otti koulukirjat esille, avasipa jo raamatunhistoriankin, mutta sitten hän muisti, ettei »Veijarien jäljillä»-nimisessä seikkailukirjassa ollut enää kuin muutamia sivuja lopussa lukematta ja että olisi hauska tietää mitenkä siinä lopuksi roistoille kävi. Eikä niiden muutamien sivujen lukeminen veisi montakaan minuuttia. Olisihan hänellä sittenkin vielä aikaa lukea läksynsä. Mutta jos äiti tulisi? — Juha avasi raamatunhistorian valmiiksi pöydälle. Sillä hän voisi nopeasti peittää seikkailukirjan.

Ja Juha alkoi lukea seikkailukirjaa. Siinä olikin sentään useampia sivuja kuin mitä hän oli uskotellut sille hiljaiselle äänelle, joka Juhankin rinnassa aina varoitteli ja teki hänet levottomaksi, milloin hän teki jotakin luvatonta. Mutta Juha luki vain. Äitikään ei häntä häirinnyt. Hän varmaan uskoi poikansa lukevan läksyjään.

Lopulta pääsi Juha kirjansa loppuun ja oikein häntä haukotutti, kun kirja hänen mielestään loppui niin tylsästi, ihan kuin ennen aikojaan.

Juha otti haluttomana raamatunhistorian luettavakseen. Mutta taas tuli haukotus. Eiköhän ulkoilma virkistäisi! Korkeintaan puoli tuntia olisi pihalla Martin ja Eskon kanssa, jotka näkyivät siellä heittelevän palloa.

— Mihinkä sinä nyt...? äiti kysyi Juhan laittaessa hattua päähänsä.

— Vähän ulos, että virkistyn, sanoi Juha.

— Niinkö se lukeminen alkoi väsyttää?

— Niin, myönsi Juha.

— Mutta ei pitkäksi aikaa, varoitteli äiti.

— E-ei, venytteli Juha vastaustaan.

Puolesta tunnista tuli tunti ja siitäkin meni melkein puoli tuntia yli. Siitä ajasta oli se tuloksena, että Juhalta oli polvesta housut menneet rikki ja polvessa oli verinen haava. Ja kun lisäksi pojat olivat pallollaan rikkoneet pesutuvan ikkunan, niin oli kiireimmän kaupalla pötkitty pakoon. Juha oli tullut kotiin.

Raamatunhistoria oli jälleen esillä. Hän yritti lukea läksykappaletta, mutta kummallinen supatus herätti hänen huomiotaan. Hän terästi kuuloaan ja kummakseen kuuli hän kirjahyllyltään päin selvää keskustelua:

— Minulla on todellakin tiedon aarteita hallussani. Se, joka tulee ystäväkseni, on rikkaampi kuin raharuhtinas, puhui eräs syvällä bassoäänellä.

— Aina sinä Tietosanakirja kehut aarteillasi, mutta eipä Juhakaan niistä huoli, huomautti toinen.

— Valitettavasti ei ole huolinut ja senpätähden hän onkin tyhmä kuin kana, jolle toiset pojat virnistelevät.

Juhaa suututti puhe, ja hän olisikin mennyt lyömään tuollaista puhujaa, mutta jalat olivat niin raskaat, ettei hän päässyt paikaltaan liikahtamaan.

— Minun kanssani ei kuitenkaan koskaan tule ikävä. Minun seurassani pääsee huimiin seikkailuihin ja me voitamme aina peikot hyvyydellämme, sanoi toinen.

— Sinä Satuprinssi olet niin lapsellinen, mörähti taas ääni.

— Lapset ovatkin ystäviäni, vastasi Satuprinssi loukkaantumatta. Jos Juhakin olisi vielä ystäväni, niin minä antaisin hänelle kultaisen sydämen ja taikahuilun ja jokainen hänen päivänsä olisi hyvien tekojen päivä. Hän ei olisi koskaan laiska, hänellä ei olisi koskaan ikävää, eikä hänellä . . .

Juha yritti huutaa ja sanoa, että Satuprinssin hän ottaisi jälleen ystäväkseen, mutta hän ei saanut sanaakaan suustaan.

— Minun kanssani saa rahatonkin ulkomaanmatkoja. Minä vien ystäväni minne hän vain haluaa, aarniometsiin, suurkaupunkeihin, Alppien korkeimmille huipuille, pohjoisnavalle, Kiinaan . . .

— Väsyttävää, väsyttävää sellainen matkusteleminen, tokaisi eräs.

— Mutta saattepa nähdä, että Juha lähtee vielä minun kanssani, sanoi äskeinen puhuja.

— Minä olen tie, totuus, ja elämä, virkkoi lempeä ääni. Jokainen, joka uskoo minuun, perii iankaikkisen elämän ja on taivaan valtakunnan perillinen. Antakaa Juhan tulla minun luokseni, sillä minä en heitä häntä koskaan yksin. Minun aarteeni ovat arvokkaampia kuin kaikki maailman aarteet ja minun viisauteni on suurempi kuin Salomonin viisaus.

Juhan sydän suli suureen riemuun. Sellaisen ystävän hän todella tahtoi. Hän melkein nyyhkytti. Nyt ei kuulunut enää puhetta, mutta kuin yhteisestä, salaisesta sopimuksesta tarttuivat kaikki edellämainitut puhujat johonkin kiinni ja huusivat:

— Me olemme Juhan ystäviä kaikki ja autamme sinua, Pyhä Mies, mutta tämän Veijarin me heitämme ikuisiksi ajoiksi pois seurastamme, emmekä laske koko hänen sukuaankaan lähellemme.

Sitten kuului kolahdus. Juha hieroi silmiään. Lattialla oli »Veijarien jäljillä», ja hän potkaisi sitä niin, että se lensi kaaressa kirjahyllyn alle. Siellä se taitaa olla tänäkin päivänä, ellei äiti ole sitä jo heittänyt uuniin.

Mutta Juha on nyt aivan toisenlainen poika. Eikä ihmekään, sillä hänellä on toisenlaisia ystäviäkin, joiden seurassa hän on tullut ahkerammaksi, viisaammaksi ja nöyremmäksi.

J. N.

Pientä perhepakinaa

Meillä oli kesällä elämä suloista kun lapset leikkivät puhtaalla valkoisella pellavakankaalla aivan kuivalla hiekkakankaalla. Vain kerran kielsin heitä puhumasta sellaista, jossa ei ole mitään perää, enkä sitä kieltoani enää perää. Sitten tuli tapahtumia kummia, kun eukko kävi tapaamassa tyttäremme kummia. Sillä tiellä hänellä oli hätä aivan hirveä, kun juoksi pakoon päälle hyökkäävää hirveä.

Juttuaminen on hänellä jokapäiväinen tapa. Minä vain sanoin, että älä hirveä tapa. Kyllä lapsilla silloin oli naama valkea, vaikka uunissa oli hiilivalkea. Eukolla on yhä mielessä se ajan kohta, vaikka kevät on jo kohta. Järvissä on vielä paksua jäätä, mutta kesään asti ei hän tahtoisi korpeen jäädä. Kaupunkiin emme silti muuta, eikä meillä ole tekemistä siellä mitään muuta.

Eteenpäin pitäisi päästä, kun vaan löytyisi järkeä päästä. Niin, eteenpäin tässä puskea pitäisi, kun vaan pomo edelleen työssä pitäisi. Sitten suljemme puutteelta oven kiinni, eikä meitä köyhyys ota kiinni.

Ei meitä enää pilkata, että olemme vain nahkaa ja luuta, kun kädessämme on iso lakaisuluuta. Olemme tosin jo vanhoja ja kuuroja. Ovatpa ilmatkin nyt sadekuuroja. Meitä ohjataan ankaralla elämän lailla, mutta aina toimimme miehen lailla. Tämä lienee jokaisella päässä, vaikka olemmekin pitkien matkojen päässä. Nyt aurinko ulkona paistaa ja vaimoni uunissa pullaa paistaa. Kyllä minä heinät latoon korjaan, kun ensin kärryt korjaan.

Jukolan Eero.

Silmäilyä menneisiin vuosiin

Aika kuluu, vuodet vierii ja sen mukana saavuttaa kypsyytensä niin ihminen kuin yhdistyskin. Ja korkean merkkivuotensa saavuttaa Viipurin Kuurojen Yhdistys — monelle karjalaiselle rakas, poissaoleva, mutta hengessä elävä.

Kotipaikkakunnaltaan pois siirtyneelle muistuu mieleen tämä yhdistys, jossa on saanut viettää osan elämästään. Missä elää karjalaisia, siellä elää karjalaisten sielu. Ne, joiden on olojen pakosta täytynyt lähteä pois Karjalasta, muistavat Karjalan omakseen ja kodikseen. Tänä vuonna, kun Viipurin Kuurojen Yhdistys täyttäisi 60 vuotta, kuva kuvalta tulee mieleen Viipurissa vietetyt vuodet ja yhdistyselämä. Jokainen Viipurissa ollut varmaan muistaa, millaista hänen aikanaan oli yhdistyselämä iloineen ja suruineen tai pienine riitoineen. Omasta kokemuksestani takaan, että menneet vuodet toveripiirissä oli rikasta aikaa, ei kevytmielistä vaan sopusuhtaista.

Sotavuosien aikana ja sen jälkeen on Viipurin Kuurojen Yhdistys elänyt orpona ja ilman kotia. Uusia kasvoja on tullut tilalle, mutta sama yhdistys on olemassa meidän sydämissämme.

Muistiin tulevat manalle menneet tai vanhuuden lepoa nauttivat monet ystävät Viipurissa oloajoilta. Poissa on Viipuri Monrepon puistoineen, uljaine linnoineen ja Torkel Knuutinpojan patsaineen sekä monine muine kauniine nähtävyyksineen, jotka vain kuvina tulevat mieleen.

Viipurin Kuurojen Yhdistyksessä toimineista tulevat mieleen *Aleksanteri Puolakka* professorin ilmeineen, mieliharrastuksenaan shakkipeli, ja hänen uskollinen pelikaverinsa nuori, tarmoa uhkuva ja opinhaluinen *Ragnar Östman.* Tässä muistuu myöskin mieleen Puolakan esperantokielelle kääntämä juhlallinen Raamattu, käsinkirjoitettuna. Suoraryhtinen, veikeästi hymyilevine silmineen, yhdistyksen monivuotinen puheenjohtaja *Helmi Kaski,* on jo vainaja. Rouva *Elviira Ampuja,* nyk. Jokilampi, surullisesti hymyilevine silmineen, kertoili mielellään tovereilleen tsaarinaikaisen Pietarin loisteliaasta elämästä ja

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

SEPTEMBER | 63 ÅRGÅNGEN | Nr 9 - 1959

KONGRESSEN I KÖPENHAMN

Då från socialministeriet kom en förfrågan huruvida Finlands Döva sänder sin representant till den nordiska pedagogiska specialvårdskongressen i Köpenhamn 28. 6.—2. 7. -59 beslöt centralstyrelsen att som förbundets representant sända dess ordförande. På detta sätt kom vårt förbund att för första gången deltaga i en samnordisk konferens som bl.a. behandlade de dövas undevisning.

Denna kongress uppdelades i de blindas, dövas, hörselskadades sektioner samt i en fjärde sektion som behandlade talfel. Vår representant deltog endast i de dövas sektion och höll där ett föredrag över ämnet »De dövas utveckling med hjälp av deras självverksamhet och effektiveringen av deras undervisning.» Från många håll framkom både gammalt och nytt i fråga om dövundervisningen. De dövas yrkesundervisning var även ett mycket centralt ämne likaså dövheten i samband med andra handicap. Vidare diskuterades mycket hörselapparaterna och deras användning. På kongressen fanns en utställning av danska apparater med vilka man kan effektivera dövundervisningen. Dessutom behandlades frågan om vård- och hörselcentraler för hörselskadade.

På kongressen fanns närmare 20 deltagare från Finland. Socialministeriet representerades av regeringsrådet Tarasti, som på öppningsdagen gav en allmän bild av vårt lands specialvårdsfrågor. Skolstyrelsens representant var Lehvä som till först fick sköta ordförandeskapet på kongressen. Hörselvårdsförbundet representerades av docent Meurman och verkställande dir. Särkisilta.

En sådan här kongress betydelse ligger däri att varje nordiskt land kan framlägga sina egna och nya vinningar, sina önskemål och sina erfarenheter. Således kan man göra nya vinningar även i de hörselskadades sak. Utan betydelse är ej heller att de som sysslar på detta område får ett tillfälle att berika varandra genom personlig kontakt.

INTRYCK FRÅN KONGRESSEN OCH KÖPENHAMN

Den 28 senaste juni startade vårt Convair-plan från Sjöskog. Farten ökade hastigt och snart hade planet stigit många tiotals meter. Allt högre steg det tills det hade nått 4.200 meters höjd och på denna höjd flög den oss, 40 passagerare, över Åbo och Stockholm till Köpenhamn.

Det var vackert väder varför vi kunde beundra landskapen ur fågelperspektiv. Husen verkade som tändsticksaskar och vägarna var som magnetofonband. När vi hade flugit i två timmar började vi gissa att vi redan var i Danmark, men någon upptäckte att prickarna på magnetofonbanden rörde sig på vänster sida (bilarna), alltså var vi ännu i Sverige.

Men det dröjde inte länge innan planet landade på Köpenhamns flygfält. I tullen frågade ingen någonting och ingen granskade vårt bagage. Snart förde den väntande bussen oss till centrum i Köpenhamn, till resebyrån invid stationen.

Sedan var det dags att leta rätt på sin bostad. Min reskamrat T. hade fått sin bostad ganska nära men min var längre bort, i ett skolhem för döva gossar, och jag måste åka spårvagn dit. Den sista biten måste jag dock gå till fots. Jag var den enda fotgängaren, ty alla köpenhamnare körde antingen cykel eller bil. Då jag måste fråga om vägen var jag tvungen att stanna någon cyklist, son artigt visade mig vägen.

Min bostad var omgiven av en vacker trädgård. Där fanns en liten — i mitt tycke alldels för liten — lek- och idrottsplats för pojkarna. Husmor visade mig tvättrummet, matsalen och följde mig sedan till mitt sovrum dit vi även väntade rektorn för dövskolan i St. Michel. Denna kom dock inte. Jag ringde till min reskamrat och tillsammans begav vi oss en stund senare ut för att ta en titt på staden. Redan under den

promenaden konstaterade vi att kläder, skor, resväskor o.a.dyl. är dyrare i Danmark än i Finland. Matvarorna var dock något billigare. De danska wienerbröden och smörgåsarna är sedan gammalt berömda. — Mänskorna är glada och vänliga. Det som ofta förvånar finländaren är den tjocka cigarren som kan se till och med kvinnor röka.

Följande dag öppnades alltså kongressen med Björneborgarnas marsch. Öppningstalet hölls av kongresskommittens ordförande Peter Knudsen. Därefter talade danska socialministern Julius Bomholt. Sist fick den norska dövprästen C. Bonnevie Svendsen, som vi alla känner, ordet.

Kl. 19 på kvällen hade danska socialministeriet till Kristianborg inbjudit 10 deltagare från varje land. Det var en ståtlig mottagning. Ett tiotal frackklädda lakejer passade upp gästerna. Själva socialministern höll bordstalet, på vilket varje nordiskt land svarade. På vara vägnar talade regeringsrådet Tarasti. Tiden gick under trevlig samvaro och vid midnatt bröt vi upp. Socialministern berättade att han besökt Finland flera gånger, t.o.m. under krigen och att han varit med om ett bombardemang. Jag lovade vidarebefordra hans hälsningar till G. A. Fagerholm och Väinö Tanner.

Följande dag började de olika sektionerna sitt arbete. På eftermiddagen arbetade dock de dövas och de lomhördas sektioner tillsammans. Under middagspausen bjöd hörselapparatfabriken Videx nagra finlängare som gäster till en middag på en restaurang utanför staden. Fisk eller kött, frågade våra värdar. Inspektor Lehvä fick senare ångra sig då han beställde det sistnämnda — trots att han fick en fin kotlett — då han betraktade min portion som bestod av de danska läckerheterna havsflundra och räkor. Tack för denna utmärkta måltid till Videx och även till ingenjör Gahnberg. — På kvällen var stadens mottagning på rådshuset. Där var den största delen av kongressgästerna. Mellan taler njöt man av bordets håvor.

På onsdagen fortsatte arbetet igen. På kvällen samlades »vi döva» på dövskolan till en trevlig programafton. Skolans rektor Asger Holm mötte oss leende med en vikingahjälm på huvudet. Under måltiden hölls igen tal, det första av rektor Holm. Varje talare fick en hjälm på huvudet, även jag. Jag nämnde att vi finländare är långsamma av oss, varför vår blombukett ännu inte hunnit till denna fest liksom de övrigas. Jag berättade även minnen från de dagar då ordförande för kongresskommitten, rektor Knudsen besökte Finland. Då sade han åtf han alltid bär med sig Fänrik Ståls sägner i fickan och påstod att vi finländare alltid bär den i hjärtat. — Ja tacksamhet mot danskarna är vi alltid i hjärtat, sade jag. — Sedan talade rektorn för dövskolan i Örebro Hilding Zommarin, som riktade sina ord till finländarna; likaså rektor Knudsen. Kvällen förflöt mycket trevligar och till slut dansade vi ända in på småtimmarna, då skolans rektor körde mig till min bostad i sin bil.

Torsdagen var avslutningsdagen och då arbetade alla sektionerna till sammans. Efter avslutningstalet var det varje lands tur att framföra sin hälsning. Då det blev Finlands tur gjorde jag den otrevliga upptäckten att de mest språkkunniga av våra representanter var borta. En stund tvekade jag men jag såg ingen annan utväg än att träda fram med min bristande språkkunskap. Alltså ganska irevligt men ännu otrevligare skulle det ha varit om ingen skulle ha framfört en hälsning från finländarnas sida.

En väldig upplevelse var ännu bilresan vi samma dag gjorde till nordsjälland. Vi gjorde några avstickare till gamla borgar. På återvägen fick vi se det typiska danska landsbygden, välskötta odlingar, med samma sädesslag som hos oss. Bokskogarna var mycket skuggiga och i allmänhet välvårdade. På många ställen var den ned huggna och man hade planterat gran i stället. Men fåfängt spanade min blick efter våra skogars kungsträd, tallen.

Ännu samma kväll samlades vi till en festbankett i Moltkes Palae. Ett högtidligt tillfälle var det verkligen. Det började med Suomis sång, varefter följde ett tal av avdelningschefen vid socialministeriet som även riktade sin ord till Finland. Å finlandarnas vägnar talade lärare Palmgren som sade att vi till tack för allt ordnat det länge efterlängtade regnet åt danskarna innan vi återvände hem.

Så var den minnesrika kongressen förbi, endast de trevliga minnena var kvar. Vi finländare kände oss särskilt vänligt bemötta, och den brist som fanns i vår representation förstår säkert våra danska vänner och värdar att berodde på bristande språkkunskaper.

Fredagen den 3 juli flög vi åter mot hemlandet. Det var trevligt att återse de finska skogarna, odlingarna och byggnaderna som nog tål en jämförelse med de övriga nordiska länderna — åtminstone från luften sett. Det var trevligt att åter stå på hemlandets jord, ty vi har ett gott land att bo i. Blott den inre freden skulle bevaras.

Urho Kierimo.

STOPP: Den bilisten är döv

(Forts.)

Att de döva verkligen kan köra bil är för många en stor överraskning, då de aldrig sansat och lugnt tänkt efter huruvida detta kunde vara en verklighet eller icke. En refeekterande människa förstår emellertid snart att det inte finns något skäl, varför de döva icke skulle kunna köra.

Minst 97 % av trafikmärkena är visuella. Strängt taget är de återstående 3 % också visuella d. v. s. man uppfattar dem först med synen och sedan med hörseln.

Ingen vrider på ratten med öronen. Inte heller »*hör*» man det gröna ljuset slå om till rött, lika litet som man »*hör*» de olika vägmärkena viska sina varningar i ens avvaktande öra.

Alla hörande motorfordonsförare skulle vinna på att försöka efterlikna sina döva kollegor, vilka, då de vet, att de icke kan höra signaler från bakomvarande fordon, alltid kör så som om de hade en bil bakom sig som önskar köra om. Han kan inte höra signaler från andra bilar och han kör därför på ett sådant sätt, att han själv sällan behöver använda sitt eget signalhorn.

De döva är icke handikappade i så måtto att deras fysiska eller psykiska aktivitet tagit skada. De kan dock obehindrat deltaga i vilken sysselsättning, sport eller annan fysisk verksamhet som helst, där de bara icke äro beroende av att mottaga instruktioner från någon som de ej kan se.

En av mina helt döva vänner, som har flygcertifikat, kan uppfatta radiosignater genom att skruva av locket på sin hörlur ocn i stället via känseln i fingertopparna uppfatta de ömsom långa och ömsom korta radiosignalerna.

De döva har i »Pensylvania Highway Department» blivit kallade för »Världens Säkraste Motorfordonsförare». De har inte nått denna titel utan ansträngning. De har uppnått den genom ett strängt iakttagande av reglerna för säker och god bilkörning. Detta hai varit en nödvändighet för dem därför att fördomar alltid ligger på lur för att göra dem identiska med den oförsiktiga motorföraren och på så sätt äventyra oskyldiga döva förares rätt att köra bil. De dövas föreningar och skolor påpekar ständigt den döves ansvar gentemot sin grupp. *Forts.*

Akademi för teckenspråket

Det behövs en planering och samordning av utbildningen i teckenspråket för de döva, anser professor Oscar Löfgren, president i Sveriges dövas riksförbund. Till förbundets kongress i Örebro föreslår han här en akademi för teckenspråket.

Teckenspråket är en hjärtesak för de döva. Det är, jämte handalfabetet, det enda *säkra* meddelelsemedlet mellan döva inbördes och mellan en döv och en hörande. Framför handalfabetet har det fördelen av större snabbhet och uttrycksfullhet. Använt i samband med tal, såsom numera nästan alltid sker, ger det stöd åt talet och får självt en helt annan stadga och precision än det renodlade åtbördsspråk som fortfarande måste användas mellan döva av skilda nationaliteter. Jag antar att det var ett sådant primitivt teckenspråk som av banbrytaren för dövutbildningen, den franske abbén De l'Epée, användes, innan tysken Heinicke år 1778 lanserade talmetoden. Denna har med rätta segrat över hela linjen och användes nu i mer eller mindre renodlad form vid utbildningen av alla döva barn med normal intelligens.

Emellertid är människan inte enbart intellekt. Även känslo- och viljeliv måste tillgodoses, och här har teckenspråket sin givna plats även under skoltiden. Talmetoden har också sin starka begränsning. Att utan hjälp av hörselsinnet frambringa ett korrekt eller ens någorlunda begripligt tal överstiger de flesta egentligt dövas förmåga och kan på sin höjd uppnås genom individuell träning under en lång följd av år eller med utnyttjande av avsevärda hörselrester. Avläsningen — talmetodens andra hörnsten — blir även i bästa fall, då den talandes munrörelser är tydliga och »öppna» (vilket är sällsynt i Sverige, där slapp artikulation är regeln), till större delen gissning. Därför kan den svårt döve bara uppfatta korta och enkla meningar, och även detta vanligen endast med upprepning av svårare ord. Inte underligt att hörande, som inte förstår detta, misslyckas att nå kontakt och tillgriper papper och penna.

Medan den sociala och religiösa verksamheten bland de helt döva eller svårt hörselskadade — de dövstumma, som det förr hette — anlagt en realistisk syn på problemet »tecken kontra tal» och genomgående utnyttjar simultanmetoden, d.v.s. åtbördsspråket i samband med tal, har man vid skolorna envist vägrat att öppet erkänna teckenspråkets berättigande och nödvändighet även under skoltiden. Även om man inte helt kunnat undvara åtbörder och handalfabet, har barnen satts på svältkost i detta avseende. De har vid förskolorna fått lära sig ett enkelt »barnspråk» med delvis andra tecken än de vuxnas, och sedan har de själva fått sköta sitt enda verkligt effektiva meddelelsemedel, utan stöd eller uppmuntran från lärarna, i varje fall inte officiellt. Resultatet måste bli en torftig »rotvälska» med få och förvanskade tecken, varierande vid olika skolor. Därför måste de döva vid utträdet i livet lära om, för att kunna förstå och teckna till sina vuxna ödeskamrater. Med bristfälligt uttal, ringa passiv och ännu mindre aktiv språkkunskap — en enkel barnbok torde ligga över flertalet dövas fattningsförmåga vid skoltidens slut — och med ett torftigt och förvanskat teckenspråk går flertalet döva ut i livet. Är det underligt att de döva själva är missnöjda och fordrar ett rimligt utrymme för sitt eget språk under de för personlighetsutvecklingen avgörande år som den långa, minst tioåriga skoltiden omfattar?

Gång efter annan har de döva, både i Sverige och i våra grannland, i sina tidningsorgan tagit upp till debatt teckenspråkets roll vid skolutbildningen. Vägande skäl har framlagts för en reform, med den egna erfarenheten som bakgrund. Nästan lika ofta har diskussionen ebbat ut av brist på inlägg från motparten, i detta fall dövskolans folk. Dövpräster och -konsulenter vet här sanningen och arbetar efter den, d.v.s. med simultanmetoden, som också tillämpas vid den enda högskolan för döva i världen: Gallaudet College i Washington. I den utredning angående teoretisk fortsättningsskola för döva som publicerades förra året och som lett till att Scoutförbundets försöksskola på Blockhusudden nu torde ha fått sin framtid säkrad, har man visserligen tveksamt förordat viss försöksverksamhet på det teoretiska högstadiet. Därvid har man fallit tillbaka på 1889 års undervisningsplan, som föreskriver: »Vid slutet av sin skoltid bör lärjungarna undervisas i åtbördsspråket i avsikt att åt detta så småningom giva en enhetlig och vårdad form.» Denna undervisning är givetvis en tacknämlig sak, men den kommer tio år för sent. Hur underskattat teckenspråket varit framgår också av 1945 års dövstumutrednings förslag att vid den tvååriga lärarutbildningen tilldela »de dövstummas åtbördsspråk» en respektive en halv veckotimme. Den som studerar 1958 års kyrkomötes motion om förbättrade villkor för den andliga dövvården får ett starkt intryck av hur krävande det är för den som inte haft döva föräldrar att tillägna sig åtbördsspråket. Åratals intensiv övning under ledning av kompetenta krafter behövs för att åstadkomma ett verkligt gott resultat.

Frågan om åtbördsspråket och dess tillgodoseende löses knappast med en teoretisk utredning. Här krävs intensiv försöksverksamhet på skolans alla stadier av lärare, som väl behärskar teckenspråket. Och de är förmodligen ganska många. Vad som behövs omedelbart, det är en planering och samordning av teckenutbildningen. Därför föreslår jag årets kongress med Sveriges dövas riksförbund i Örebro att ta initiativet till ett institut eller, om man så vill, en akademi för teckenspråket. Dess

organisation och program får klarna så småningom. De döva har här en möjlighet att själva offra för sin sak. Klart är att tanken inte kan förverkligas utan tillgång på skickliga hörande krafter. Och sådana kommer troligen inte att finnas överflöd på. De döva räknar också med att statsmakterna skall stödja projektet, då det erhållit tillräcklig stadga. Akademiens uppgift blir att meddela praktisk kunskap i teckenspråket enligt simultanmetoden, dels av högre kvalificerad art, med diplomerad kompetens för blivande tolkar, präster, konsulenter, lärare och vårdarinnor, dels av mera elementärt slag genom kortare kurser för föräldrar till döva barn och andra intresserade. Finge ett sådant institut för åtbördsspråket röna uppslutning från de hörandes sida, och kunde det ges resurser till permanent verksamhet (med central i Stockholm och filialer i t.ex. Göteborg, Malmö, Örebro och Härnösand), skulle detta förvisso få stor betydelse för kontakten mellan döva och hörande.

För att undgå missförstånd bör samtidigt poängteras, att de flesta döva numera är väl medvetna om vikten av språkträning och språkkunskaper. De hälsar med glädje den utveckling, som på de senaste decennierna gett dövskolorna helt andra tekniska resurser än förr. De önskar en mera individualiserad och intensifierad språkundervisning på alla skolstadier. Men de vet också, att utan den klarhet och intima kontakt som teckenspråket kan ge blir skolundervisningen för den egentligt döve mekanisk, tom och trist. I vad mån de båda språken — ty den döve *måste* vara tvåspråkig — kan samordnas vid undervisningen, och i vilken utsträckning de måste hållas skilda — det blir försöksverksamhetens och skolpsykologernas sak att utröna. Även en lekman inser, att artikulation och avläsning för att ge resultat måste bedrivas utan inblandning av tecken många år framåt, medan den kombinerade metoden bör passa särskilt bra för högstadiets allmänbildande ämnen. För att nyttig- och levandegöra den fritid vid skolinternaten som eljest förblir outnyttjad bör åtbördsspråket kunna spela en avgörande roll.

Åtbördsspråket — rättare -språken, ty de är tyvärr lika många som nationerna, och världsförbundets arbete på ett »esperanto för döva» har inte hunnit långt — är både komplicerat och intressant. Det bör t.o.m. vara ett givande ämne för en språkspsykologisk undersökning. Detta meddelelsemedel är i alla händelser ingenting att skämmas för, såsom man tycks ha gjort, då man vid en gudstjänst för döva i TV inte velat visa bilder av auditoriet, däribland barnen från dövskolan på Manilla. Den svenska publiken tar lika litet som den danska nyligen vid en liknande sändning, någon skada av att se medmänniskor, som drabbats av dövhetens svåra handikap. Tvärtom kan självsyn i sådana fall bli till stort gagn. I Danmark fick man t.o.m. se de mest vanlottade, de dövblinda, på TV-skärmen, och det bör ha varit en predikan så god som någon. Få filmer torde ha mer att säga en människa om livets väsentligheter och människoandens seger över de svåraste hinder än filmen om Helen Keller, den dövblinda författarinnan, som blivit en symbol för andens seger över materien.

»Tecken *eller* tal» — den frågeställningen är inaktuell sedan snart tvåhundra år. »Tecken *och* tal» är alltjämt ett i högsta grad levande problem inom dövutbildningen, som enligt de dövas egen åsikt väntar på sin tillfredsställande lösning. 150-årsminnet av den svenska dövskolans födelse kunde knappast begås bättre än genom en ny giv just på denna punkt.

»Vi» nr 7—8/59.

Oscar Löfgren

BEMÄRKELSEDAGAR

80 ÅR fyller fröken *Emma Lehto* i Helsingfors.

75 ÅR fyller änkefru *Olga Andersson* i Jakobstad.

70 ÅR fyller *Viktor Hellöre* i Jakobstad.

50 ÅR fyller kemigrafen *Niilo Mikkola* i Helsingfors.

TACK! Vår stora tacksamhet frambär vi härmed till alla som ihågkom oss på vår guldbröllopsdag.

Heikki och Sigrid Virmavirta

ETT VARMT TACK till alla dem som ihågkommit mig på 50-årsdag.

Aura Ahlbäck.

SCHACK

SCHACKNYTT. De dövas FM-turnering hölls i Kuopio den 14—19 juli 1959. Till turneringen hade anmält sig 12 spelare och själva tävlingen var uppdelad i tre serier, nämligen mästarserien och A- och B-serierna. De två sistnämnda sammanslogs visserligen sedan till en på grund av det fåtaliga antalet spelare. De bästa resultaten:

Mästarserien: 1. E. Putkonen, H:fors, 3½ p., 2. A. Savolainen, Kuopio, 3 p., 3. K. Hämäläinen, H:fors 2½ p., 4. E. Saarinen, H:fors ½ p. och 5. Hj. Sandblom H:fors Op.

A-serien: 1. E. Helminen, T:fors 6 p., 2. J. Laaksonen, Kuopio 4 p., 3. A. Marttila, Jyväskylä 3 p.

B-serien: 1. L. Laine, H:fors 3 p., 2. Y. Timonen, Uleåborg 3 p., 3. P. Eskelinen Kuopio 2 p.

SCHACKVETERANERNAS turnering hölls i HDF:s sommarhem i Sökö den 11 juli. De bästa resultaten: Hj. Sandblom 2½ p., J. Lehtimäki 2 p., S. Månsson 1½ p. och E. Karilas 0 p.

HELSINGFORS Dövas Schackklubbs höstturnering börjar den 15 september kl. 19.00 i HDF:s schackrum. Alla välkomna. Spelkvällar är alla tisdagskvällar samt i början av varje månad även torsdagar.

E. PUTKONENS schacksimultan spelades den 11 juli i Sökö. 5 spelare hade anmält sig. E. Putkonen tog hem alla poängen.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: *Finlands Dövas Förbund r.f.*
Huvudredaktör: *Urho Kierimo,* Lempäälä, Toutonen.
Red.sekr.: *Rurik Pitkänen,* Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.
Svenskpr. red.: fru *Ulla-Birgitta Laine,* Eskontie 7, Kerava. Manuskripten bör sändas till redaktören före månads slut.
Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.
Postgiro: 6825.
Prenumerationspris 1959: 1/1 årg. mk 500:—, till utlandet mk 600:—.

kokemuksistaan. Varmaan kovat elämänkohtalot olivat painaneet hänen silmiinsä surun leiman. Rouva *Ethel Humble*, nyk. Mäkelä, oli silloisen Viipurin Kuurojen Yhdistyksen uskollinen rahastonhoitaja ja ompeluseuran perustaja. Hänen vanhempiensa kautta moni Viipurin kuuro sai toimeentulonsa heidän liikkeessään. Ja aina nuorekas *Puolakan Fredrika* rouva, herra *Olli Ollikka* ja hänen lupsakka *Ida* rouvansa sekä hienon käytöksen ja -profiilin omaava *Arvi Tolpo* sekä moni muu yhdistystoiminnassa ja toverielämässä kunnostautunut tulee mieleen entisen Viipurin ajoilta. Eläkkeellä olevan rovasti *Otto Myyryläisen* käynnit yhdistyksessä ja meidän kuurojen käynnit hänen kodissaan ja huvilallaan ovat kauniina muistossamme. Monet ovat olleet retket ja illanvietot lauantaisin ja sunnuntaisin ynnä ompeluseura, joissa kokoonnuimme. Kaikki nämä ovat ajan kätköihin siirtyneet, eivätkä vuodet ole himmentäneet Viipurin silloisen elämän kuvaa.

Vuodet kuluvat ja uudet polvet tulevat tilalle ja heillä on oma elämänkatsomuksensa kokemuksineen. Karjalaiset elävät omine muistoineen ja raskaine kokemuksineen sodan ajoilta. Karjalaisten kuurojen muistojen kätköissä elää heidän oma yhdistyksensä.

E. M.

KOTKALAISNEITOSEN KUULO PALAUTUI

15 vuoden elo »hiljaisessa maailmassa» päättyi

Anita Heiskanen, 23-vuotias kotkalaistyttö, on varmasti onnellinen ihminen. Ainakin tällä hetkellä hän on yksi niitä onnellisimpia, mitä löytyy. Anita Heiskanen, joka 8-vuotiaasta saakka on elänyt »hiljaisessa maailmassa» menetettyään kokonaan kuulonsa, on saanut kuuloaistinsa takaisin. Joitakin aikoja sitten hän palasi lahtelaisesta sairaalasta, missä hänen kuuloelimilleen oli tehty jotakin — hän ei oikein itsekään tiedä mitä — ja hän voi kuulla äitinsä puhuvan. Anita sanoi lehtemme edustajalle asiasta puhuessaan, että se oli ihmeellistä. Kuulla nyt oman äitinsä ääni! Anitalla on toinenkin suuri ilonaihe. Hänet on eräs belgialainen nuori mies kihlannut ja 27. 5. kotkalaistyttö lähti kohti uutta kotimaataan.

Anita elehtii vilkkaasti puhuessaan. Puhuminen käy vielä hyvin jäykästi, mutta kädet elävät sitä enemmän. Onhan tyttö tottunut puhumaan käsillään toistakymmentä vuotta. Vilkkaus ei kuitenkaan ole pelkästään käsien liikkeistä johtuvaa. Anita on myös luonteeltaan vilkas. Hänellä on valoisa ja hymyilevä olemus. Ei ihme, että belgialainen poika häneen ihastui.

Kohtalokas sairaus 8-vuotiaana

Kahdeksan ensimmäistä ikävuottaan Anita Heiskanen oli niin kuin muutkin lapset. Hän puhui, nauroi ja leikki. Mutta sitten hän sairastui, sai korkean kuumeen ja menetti kuulonsa. Hän oli jo käynyt kansakoulua pari vuotta. Nyt hän sai mennä kuurojen kouluun. Hän oppi käsitöitä, ja nyt hän onkin hankkinut elatuksensa eräässä kotkalaisessa pukuliikkeessä.

Anita on vanhempiensa ainoa lapsi. Myös hänen isänsä ja äitinsä ovat kuuroja, mutta äiti kyllä puhuu, ja se äidin puhehan se ensimmäisenä herättikin Anitan tajuamaan, että hän kuulee.

Nyt Anita näet kuulee. Hän oli Lahdessa jonkin aikaa hoidettavana. Hänen korvilleen tehtiin jotakin. — Niitä kai puhdistettiin, sanoi Anita. Sitten hän sai verenkiertoa edistäviä lääkkeitä ja vitamiineja. Nyt hän kuulee puhetta, tosin sen pitää olla tavallista selvempää ja voimakkaampaa.

Nuorikoksi Belgiaan

Anita on belgialaisen Michel Francoisin kihlattu. Michel on kuuro, ja hän ja Anita kohtasivat toisensa kuurojen olympialaisissa Italiassa. Anitan sulhanen on erittäin menestyksekäs tenniksen pelaaja, mutta Anita itse kertoi olleensa olympialaisissa vain katselijana. Sulhanen on käynyt Suomessa ja Anita hänen vanhempiensa luona.

Anita Heiskanen on jo lähtenyt Belgiaan. Hän on valmistanut suuret määrät kapioita ja ystävät ja tuttavat ovat ostaneet lahjoja. Lähdön haikeus silmissään hän vie kätensä sydämelleen ja katsoo äitiinsä. — Niin, äidin on varmasti tyttöään ikävä. Mutta Michel on Suomen matkallaan jo valloittanut tulevan anoppinsa sydämen. — Poika oli täällä 11 päivää. Oikein mukava ja huumorintajuinen, sanoi rouva Heiskanen.

Niihin sanoihin yhtyi Anitakin.

Et. Suomi 26. 5. 59.

KUUROJENYHDISTYSTEN TUKI r.y.

Kuluvan vuoden kesäkuun 28 päivänä Hämeenlinnassa pidetyssä kokouksessa perustettiin uusi yhdistys, joka läheisesti liittyy kuurojen järjestötoimintaan ja kuurojen asiaan yleensä. Tämän uuden yhdistyksen nimi on Kuurojenyhdistysten Tuki. Yhdistys on merkitty yhdistysrekisteriin 15. 7.

Yhdistyksen tarkoituksena on, niinkuin nimestäkin jo saattaa päätellä, tukea kuurojenyhdistyksiä taloudellisen avun muodossa. Avustukset keskitetään ensi sijassa yhdistysten toimitalojen rakentamiseen ja kunnostamiseen, mutta mahdollisuuksien mukaan tullaan avustuksia jakamaan myös toimintaa varten. Taloudellisesta avusta voivat päästä osallisiksi kuurojenyhdistysten lisäksi muutkin kuurojen järjestöt kuten esimerkiksi Kuurojen Liitto.

Varojen saamiseksi edellämainittua tarkoitusta varten tulee yhdistys harjoittamaan julkaisutoimintaa. Suunnitteilla on aikakausilehti, joka tulisi ilmestymään vähintään neljä kertaa vuodessa. Tämä julkaisu palvelisi kahdella tavalla kuurojen asiaa. Samalla kun saadaan varoja käytettäväksi kuurojenyhdistysten hyväksi, levitetään kuulevien keskuuteen valaisevia ja ajankohtaisia tietoja kuurojen elämästä ja järjestötoiminnasta.

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:n toimivina jäseninä on pelkästään henkilöjäseniä ja tarkoitus on, että jokainen kuurojenyhdistys tulee yhden tai useamman jäsenen kautta edustetuksi. Kuurojenyhdistyksillä on mahdollisuus päästä kannattajajäseniksi. Jäsenyys ei tällöin edellytä muuta kuin pidättymistä kil-

pailevan lehden julkaisemisesta. Mitään jäsenmaksuja ei kanneta.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi on valittu Runo Savisaari, varapuheenjohtajaksi Kauko Mäkelä, sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi Jarmo Narmala sekä muiksi johtokunnan jäseniksi Urho Kierimo ja Teuvo Lillunen.

Suunnitellun julkaisun päätoimittajaksi on nimetty Runo Savisaari, toimitussihteeriksi Jarmo Narmala sekä toimituskuntaan logonomi Eila Seppä ja Kauko Mäkelä.

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y. koskee kaikkia kuuroja ja kuurojenyhdistyksiä, ennen kaikkea juuri yhdistyksiä. Onhan kysymyksessä kaikkien yhdistysten yhteinen asia. Tähän mennessä ovat eri yhdistykset julkaisseet omia lehtiään, useinkin pari kolme yhdistystä samanaikaisesti ja tällöin ei ole voitu välttää kilpailua. Sitäpaitsi ovat nämä julkaisut usein olleet valitettavasti sisällöltään köyhiä ja heikosti toimitettuja, jolloin ne eivät erityisemmin ole kannustaneet kuulevia uudestaan tutustumaan kuurojen lehtiin. Näin on jonkun yhdistyksen lyhytaikainen julkaisu saattanut tuottaa pitempiaikaista ja tuntuvaa vahinkoa kaikkia ajatellen. Lisäksi on näihin julkaisuihin saattanut liittyä henkilökohtaisia edun tavoitteluja sekä kohtuuttomia toimitus- ja myyntipalkkioita jopa siinä määrin, että lehden julkaissut yhdistys on itse hyötynyt kaikkein vähiten.

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:n puitteissa on kaikilla kuurojenyhdistyksillä mahdollisuus toimia yhteisen asian hyväksi. Tämä ei edellytä muuta, kuin että kuurojenyhdistykset puolestaan tukevat suunniteltua julkaisutoimintaa osallistumalla lehtien levittämiseen ja myyntitoimintaan. Tämä ei kuitenkaan ole välttämätön edellytys avustuksen saamiseksi, sillä eri yhdistyksien mahdollisuudet myyntityössä ovat kovin erilaiset. On kuitenkin muistettava, ettei kukaan saa mitään, ellei kukaan tue myyntiä, joten on syytä toivoa, että kuurojenyhdistykset tuntevat vastuunsa. Sitäpaitsi on ajateltu, että osa julkaisun tuottamasta voitosta jaetaan yhdistyksille myynnin perusteella.

Yhteistyö on voimaa. Uusi yritys voi huomattavalla tavalla tukea kuurojenyhdistyksiä, juuri niitä yhdistyksiä, jotka kipeimmin ovat avun tarpeessa. Jokainen yhdistys voi aikanaan tarvita tätä tukea ja jokainen tarvitseva yhdistys tulee saamaan, jos yhdistysten keskuudessa vain on yhteistyöhenkeä.

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:n kannattaviksi jäseniksi aikovat voivat pyytää lisätietoja yhdistyksen sihteeriltä, os.: Parkkimäentie 5, Hämeenlinna.

*

EDELLISEN JOHDOSTA

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:n perustaminen on tapahtunut siksi yllättäen, ettei liittomme keskushallituksessa siitä ole mainittu mitään. Tosin useat keskushallituksen jäsenistä näkyvät olevan sen johtokunnassa mukana.

Onhan meidän Kuurojen Liitollakin uusien sääntöjen mukaan mahdollista toimia entistä tehokkaammin yhdistystensä hyväksi.

Ehkä on syytä toivoa Liiton vuosikokouksessa lähempää selvitystä tästä yksityisestä aloitteesta syntyneestä yhdistyksestä.

R. Pitkänen.

TYÖ ERITREASSA JATKUU

Helluntaina kotimaahan sairaslomalle saapunut opettaja Elsie Roos viipyy lomalla vuoden. Vaikka hän onkin lomalla, hän kuitenkin on luvannut käydä vierailemassa kuurojen juhlissa kertomassa Afrikan uutisia. Opettaja Roosin osoite on Sirkkalankatu 11, Turku.

Neiti Roosin sijaisiksi Kereniin matkustavat 1. 9. kirkkoherra ja rouva Ivar Svennas. Svennakset ovat meidän kuuroillemme varsin läheisiä, ovathan he vierailleet maassamme usealla paikkakunnalla. Muistamme vielä, että kirkkoherra Svennas on nähnyt suuren vaivan opetellessaan suomen kielen. Hänhän on pitänyt suomen kielisen saarnan Järvenpään kirkossa. Toivotamme Svennaksille Jumalan siunaamaa matkaa.

L. P.

KODIN PIIRISTÄ

OSAANKO ISTUTTAA OIKEIN?

Elämme parhaillaan syysistutusaikaa, joten kysymys on aivan asiallinen. Tavallinen ja luonnollisesti aika kulunut vastaus tähän kysymykseen on: »Osaanpa tietenkin, juuret vain alaspäin ja latva taivasta kohti». Mutta jotakin muutakin pitää istutuksesta tietää, jos haluaa kasvien sekä jäävän elämään että jatkavan kasvuaan ja kehitystään täysitehoisesti.

Ennen istuttamista on maa muokattava ja kunnostettava asianmukaisesti. Huonoon maahan ei puutarhakasveja kannata istuttaa. Myös istutuskohdat merkitään ennenkuin varsinaiseen istuttamiseen ryhdytään.

Istutettavan kasvin juuristo tarkastetaan ennen maahan panoa. Vikaantuneet juuret ja juurien osat poistetaan joko terävällä veitsellä tai oksasaksilla terveeseen kasviin saakka. Tämä pätee paitsi puilla ja pensailla, myös vahvempijuurisilla perennoilla, kuten pioneilla, iiriksillä ja lupiineilla. Ennen istutusta ja koko ajan työn kestäessä on huolehdittava, että kasvien juuret eivät pääse kuivumaan Kostea säkki on hyvä pitää kasvien peitteenä.

Kuoppa kasvien juuristoa varten kaivetaan välittömästi ennen istutusta. Se tehdään niin laajaksi ja syväksi, että kasvin juuret siihen levitettyinä hyvin sopivat. Kuopan syvyys määräytyy juuriston korkeuden mukaan, mutta savimaahan on paras kaivaa loivempi ja väljempi kuoppa, hiekkamaahan taas syvempi, jotta kosteussuhteet saadaan edullisemmiksi. Savimaassa nimittäin syvä, jyrkkäreunainen kuoppa helposti muodostuu ikäänkuin sammioksi, jonne vesi kerääntyy ja kasvi joutuu seisomaan vedessä. Yleinen sääntö on, että kasvit istutetaan hieman syvempään kuin entinen kasvusyvyys, koska maa niiden ympärillä kuitenkin istutuksen jälkeen hieman laskee. Eri kasvit suhtautuvat tähän kysymykseen hieman eri tavoin, niinpä esim. pionin kasvusilmujen päälle saa tulla multaa vain pari cm, kun taas jaloruusut istutetaan niin syvälle, että jalostuskohta jää n. viiden sentin syvyyteen, ja juuristo luonnollisesti vielä syvemmälle. Myös maan laatu ratkaisee osaltaan istutussyvyyden.

Pensaita, puita ja muita isompia kasveja istutettaessa jätetään kuoppa keskeltä hieman kuperaksi. Silloin asettuvat juuret paremmin luontaiseen asentoonsa. Mutta myös pohja muokataan. Erityisesti haluan huomauttaa, että lantaa ei istutuksen yhteydessä käytetä. Sensijaan turvepehkua ja kompostimultaa mielellään sekoitetaan istutusmultaan.

Jos istutettavat kasvit ovat niin kookkaita, että työ tehdään lapiolla, käy istutus kätevimmin kahden henkilön suorittamana. Tällöin toinen asettaa kasvin sopivasti kuoppaan, suoristaa juuret ja tarkistaa vielä sopivan istutussyvyyden asettamalla kepin poikittain yli kuopan. Avustajan luodessa sitten kevyesti multaa juurille, työntää istuttaja sitä käsin juurikerrosten väliin. Kun juuristo on peittynyt, poljetaan multa jaloin tiiviiksi. Tällöin muodostuu sopiva kastelusyvennys. Syksyisin on useimmiten niin kosteata, että kasvi ei ehkä vettä tarvitsisikaan, mutta veden mukana painuu multa tiiviisti juurille. Kuoppa täytetään lopullisesti vasta kun vesi on imeytynyt maahan. Jos veden joukkoon mätetään multaa ja sitä kenties vielä poljetaan, muodostuu varsinkin savimaassa tinamainen kerros istutetun kasvin ympärille. Samasta syystä ei aivan vettä tihkuvaan maahan pidä ryhtyä istuttamaan, se tiivistyy liian kovaksi.

Syysistutuksen yhteydessä leikataan lehtevät perennat tyvekselle. Omenapuiden leikkaaminen jätetään kevääseen, marjapensaat voi leikata joko istutettaessa tai varhain keväällä.

Pienten kasvien istutuksessa on istutuskauha erinomainen työväline. Mutta on muistettava, että kaikkien kasvien juuret tarvitsevat riittävän tilan. Niitä ei pidä sulloa kasaan. Ne kenties tällöinkin elävät, mutta ne voivat huonosti ja ne ilmaisevat sen sillä, että kasvu ja kehitys on heikkoa.

Kukkasipulit muodostavat oman ryhmänsä syksyllä istutettavien kasvien joukossa. Niitä istutetaan nurmikoille ja kukkaryhmiin. Tällöin on todellakin tarkattava, että sipulin yläpää tulee taivasta kohti, sillä helposti ne menevät päinvastoinkin eikä mikään kasvi pidä siitä, että sen on tehtävä mutka maan alla. Kukkasipuleista suurimmat istutetaan 15 cm syvyyteen, pienemmät matalampaan, mutta n. 6—7 cm multaa pitää olla pienimpienkin peitteenä. Istutuskauha on kätevä tässäkin työssä. Vain erityisen kuivina syksyinä vaativat kukkasipulit kastelua.

Anni Perttula

Kotimaasta

KUOLLUT. Opettaja *Santeri Seppälä* kuoli Turussa heinäkuun 4 p:n vastaisena yönä. Hän oli syntynyt Laihialla 2. 12. 1873 ja valmistautunut kansakoulun opettajaksi 1900 sekä kuurojen opettajaksi 1907. Hän teki opintomatkoja Skandinavian maihin. Toimittuaan kansakoulun opettajana Uudellakirkolla 1901—05 ja Oulussa 1907—13 hän oli Oulun kuurojenkoulun opettajana 1912—18 sekä sen jälkeen Turun kuurojenkoulun opettajana eläkkeelle siirtymiseensä saakka. Opettaja Seppälä otti osaa Turun historiayhdistyksen toimintaan, kuuluen sen johtokuntaan. Hän toimi myös Turun Kuurojen auttajayhdistyksen puheenjohtajana ja Suomen Kuurojen auttajaliiton varapuheenjohtajana. Vv. 1922—25 hän toimi Aistiviallis-koululehden toimittajana.

SEINÄJOEN Kuurojenyhdistys järjesti Pohjanmaan kuurojen kesäjuhlat Kuortaneella Viitalassa juhannuksena. Jo aattoaamuna alkoi taloon kerääntyä kuuroja eri puolilta Pohjanmaata ja ulkopuolisiakin aina Jyväskylää ja Poria myöten. Illalla oli talon pihalla lipunnostoa seuraamassa n. 80 henkeä. Lipun noustessa tankoon lausui emäntä Aino Viitala Koskenniemen Lippulaulun. Yhd. puheenjohtaja Antti Härmä lausui vieraat tervetulleiksi ja toivoi kaikkien viihtyvän hyvin talon suojissa.

Yhdistys tarjosi kaikille vieraille tervetuliaiskahvit. Sen jälkeen alkoi ohjelma. Ensin naiset viittoivat runon. Tapani Viitala esitti erilaisia taikatemppuja. Sitten näkyi hurjaa vauhtia ravaava hevonen kääntyvän taloon ja härmäläiset häijyt pirättivät pihaan ja hyppäsivät kärryiltä. Siinä he esittivät komiasti viisun »Härmästä poikia kymmenen . . .» ja ennenkuin oikein huomattiinkaan olivat he taas loikanneet kärryille ja karauttaneet tiehensä. Vielä tuli pari isäntämiestä tekemään hevoskauppoja ja kun oli hummaa joka puolelta katsottu ja syynätty, tingitty ja syljetty kämmeneen, niin kaupat tuli.

Sitten avattiin makkarabaari ja nakit menivät kuin kuumille kiville. Puoliyön aikana suunnistettiin rantaan. Siellä pari vanhaa venettä poltettiin kokkona ja se olikin kaunein kokko niillä main. Lopuksi paistettiin makkaroita.

Yöstä ei ollutkaan enää paljon jäljellä kun aurinkokin rupesi nousemaan, mutta etsittiin kuitenkin kaikille yöpuu, jossa sai hetken nukkua.

Seuraavana aamuna virkistäydyttiin kahvilla ja kaurapuuroa saatiin vatsan täytteeksi. Päivä kului erilaisten leikkien ja kilpailujen merkeissä. Mainiona huvimestarina toimi Alf Bjong Kruunupyystä, jolla oli aina uusia leikkejä esitettävänä.

Iltapäivällä toimitettiin arpajaisten ja erilaisten kilpailujen palkintojen jako. Eri kauppaliikkeet olivat lahjoittaneet esineitä palkinnoiksi ja niitä olikin arvokas kokokoelma, että aivan yllättivät meidät hyväntahtoisuudellaan. Lopuksi kiitti Anton Hellöre Pietarsaaresta yhdistystä viihtyisistä päivistä ja toivoi perinteen jatkuvan ja ensi vuonna kuurojen kokoontuvan yhtä runsaslukuisina Vaasaan.

KARJALAN Kuurojen Yhdistys sai ystävällisen kutsun juhannuksen viettoon autonkuljettaja Onni Kauton taloon Harjun Saarentoon. Ikävä vain kun ilmoitus tilaisuudesta ei ehtinyt Kuurojen Lehteen. Siitä huolimatta oli väkeä saapunut tuvan täydeltä ja hauskaa oli riittämiin ystävällisen ja vieraanvaraisen poikamies-isännän luona. Kävimme kokolla ja saunoimme kaksi kertaa. Hyvät oli löylyt saunassa. Viimeisenä eli lauantai-iltana kohosi riemu kattoon, saimme nauraa Simon kustannuksella. Kävipä neekeriksi naamioitunut mieskin pelästyttämässä meitä. Herra Kauton talo on niin kauniilla ja rauhallisella paikalla. Vihreä metsä ympäröi taloa joka puolelta, joten meidän huitomisemme ei kerännyt uteliaita naapureita. Ystävälliselle ja vieraanvaraiselle Onni-isännälle suuret kiitoksemme hauskasta ja mieliinpainuvasta juhannusjuhlastamme.

KITTILÄSSÄ vietettiin kuurojen esitelmäpäiviä juhannusaattona. Juhlavieraita alkoi saapua juhannusattona, jolloin Kittilän Korpelalla oli tupa täynnä yleisöä. Vieraat toivotti tervetuleiksi puheenjohtaja Lauri Tapio, joka totesi juhlien pitämisen Kittilässä olevan luottamuksen osoitus koko Pohjois-Suomelle. Viehättävä kemiläinen kuuro tyttö Taimi Maisala esitti viittomalla kauniin runon. Asentaja Matti Kattainen esitelmöi USA:n ja ja Neuvostoliiton avaruustutkimusohjelmista. Aurinko lämmitti jatkuvasti, teltat ja narut kastuivat sekä kiristyivät niin, että telttakankaat olivat revetä. Juhannusyö oli Levintunturilla ja kaunis oli kesäinen aamu.

LAHDEN Kuurojenyhdistyksen toimesta oli hauska juhannusjuhla Ahtialassa Alasen järven rannalla rva ja hra Isotuvan kesämökillä. Paikka on luonnonkaunis. Lähes kaikki Lahden kuurot olivat tulleet juhannusaattoa viettämään ja joitakin oli Helsingin ja Riihimäen tienoilta saakka, toisten harhaillessa määränpäätä löytämättä. Juhlapaikalla siniristilippu tervehti tulijoita. Iloa oli yltäkyllin seurustellessa, soudellessa peilikirkkaalla järvellä ja uidessa vilpoisessa vedessä. Illan ohjelmassa oli tivolikilpailuja ym. Välillä karkeloitiin ja iltamyöhällä poltettiin rantavedessä oikein uljas juhannuskokko. Keskiyöllä hajaannuttiin kukin yöpuullensa.

KIITOS. Merkkipäivänäni osakseni tulleesta ystävällisestä huomaavaisuudesta lausun kaikille, jotka minua muistivat, sydämelliset kiitokseni.

Aura Ahlbäck.

KIITOS. Suurella kiitollisuudella ajattelemme kaikkia, jotka muistivat merkkipäiväämme S i g r i d i n kultahäitä kesäkuun 19 päivänä.

Heikki ja Sigrid Virmavirta.

Urheilua

MIHIN MENET — KUL:N URHEILU?

Tuohon tapaan kyseltiin Vaasassa 11—12. 7. pidettyjen KUL:n yleisurheilumestaruuskilpailujen aikana. — Alaspäin, oli eräiden vastaus. Niin saattoikin kilpailujen tulostason perusteella päätellä, mutta on sentään muistettava, että kilpailukausi oli vasta alussaan, joten ehkäpä urheilijamme muissa kilpailuissa vielä parantavat tahtia.

Siitä ei kuitenkaan päästä yli eikä ympäri, että osaanotto oli laimeata. Eräissä lajeissa oli mukana vain »varmat mitalimiehet», tarkemmin sanoen kolme osaanottajaa. Tämä vaikutti köyhältä ja kaiken lisäksi tulostaso eräitä valopilkkuja lukuunottamatta jäi paljon viimevuotisesta. Yllätyksiä ei sattunut sillä vanhat tekijät (nuoria nämä tekijät vielä ovat) pitivät pintansa ja paikkansa huipulla. Vain viestissä tapahtui yllätys ja huomattava olikin. Helsingin Hero oli vuosien tauon jälkeen saanut Olli Lehden lisäksi kokoon kolme muuta miestä ja niinpä sitten nähtiin 1.000 m viestin maalissa ensimmäisenä Heron ankkuri.

Jos laji lajilta kävisimme läpi kilpailut, niin se muodostuisi perin yksitoikkoisesti. Pikamatkoilla sataselta varttimailille oli ykkösenä tietysti Lehti ja sen jälkeen kunnioitettavan eron päässä A. Virtanen ja kumpp. 800 metriä oli jälleen kuin isännätön koira, isännäksi halusi hiihdon maailmanmestari, pikajuoksija ja ikämiespäivien juoksija. Hiihdon maailmanmestari voitti, siis Myllyoja, mutta tuskinpa hänkään tosissaan havitteli Tanskan matkan paikkoja. 1.500 ja 5.000 metriä voitti Kuningas, ei kellään ollut vastaansanomista. Lepistö oli talvella ostanut auton ja se näkyi hänen vartalossaan. Niinkuin myös tuloksissaan. Nuori Pauli Savolainen osoitti näillä matkoilla, että osaa juosta — kauan, muttei kovaa. Jäihän hän nuorten 1.000 m. toiseksi perin vaatimattomalla ajalla, mutta kunnioitettavaa on silti hänen 5.000 m. juoksunsa heti tämän jälkeen. Niin hän osoitti jaksavansa juosta ja ilmeisesti hän pystyy alittamaan 16 min., mutta ei enempää jos ei saa lisää nopeutta.

Hypyissä Saarikoski pomppi joustavasti maata pitkin. Hänen tuloksensa sekä pituudessa että 3-loikassa olivat hyviä, vaikka viimeksi mainitussa lajissa jäikin miltei ½ metriä pari viikkoa aikaisemmin hyppäämästään kuurojen Suomen ennätyksestä. Se oli kuulemma jotain sinnepäin kuin 14.52. Toinen A-luokan mies Voitto Heikkilän jälkeen.

Seipäässä vanha Keski-Levijoki oli 10 sm varmempi kuin Suutari.

Heitoissa oli kärjessä vanhoja nimiä, Kaisanlahti, Janhonen ja Hämäläinen.

Entä nuoret. Heidän lajeissaan oli hiukan sähinää. Satasella tarvittiin kaksi alkuerää, 4 miestä kussakin. Suutari voitti mutta tipalla oli Sandholmin kaksoisvoitto. Olihan jälkimmäinen edellisenä päivänä voittanut 1.000 m. Siirtyyköhän Euroopan paras kuuro koripalloilija juoksijaksi?

Nuorten lajeissa oli mukana eräs uusi poika. Pitkä kaveri tuolta Tampereen puolesta, Tapani Viitala. Poika loikkii oikein hyvin maata pitkin, 3-loikkaa yli 12 metriä ja pituutta 6 m.

Ei saa naisia unohtaa. Olihan heitäkin ja Maire Onatsu ansaitsee täydellä syyllä maininnan. Edustustehtävän myös, hän on Tanskaan PM-kilpailuihin elokuussa lähtevässä joukkueessa.

Nämä kahden päivän kilpailut päätettiin ruotsalaisviestillä. Siitähän on jo tässä mainittu, mutta saahan kirjoittaa hiukan vielä. Kun on asiaakin. Mukana neljä joukkuetta, Turun I ja II sekä Hero ja Tampere. Ennen kilpailua arveltiin, että kyllä Valppaan I vetää ennen ankkuriosuutta siksi pitkän kaulan ettei Heron Lehti saa rakoa kurotuksi umpeen. Ja vetihän Valpas I kaulaa ja eiköhän tuota ollut viimeisen kierroksen alussa 30—40 m., mutta ei se riittänyt kun Lehti oli ajossa. Lehti meni ohi loppusuoran alussa ja teki vielä Heron laskuun rakoa. — Hyvää jatkoa vaan, Hero, onhan siellä Hesassa poikia ja kyllä niistä urheilijoita tulee kunhan ensin saadaan kentälle.

J. N.

KILPAILUKUTSU

SKUL:n alaisia seuroja ja jäseniä kutsutaan osallistumaan

SUUNNISTUSMESTARUUS-KILPAILUIHIN

jotka asianomaisella luvalla järjestetään Helsingissä syyskuun 29 päivänä 1959. Kokoonnutaan rautatien torille (Aleksis Kiven patsas) aamulla klo 8. Osanottoilmoitukset pyydetään lähettämään viimeistään syyskuun 22 päivään mennessä osoitteella: Uolevi Saarikko, Liisankatu 27 A 8 Kuurojen Yhdistys. Myöhästymiset otetaan vastaan myös kilpailupaikalla.

M 1 10 km., M 2 (nuorten ja ikämiesten) 5—6 km. ja N. 3½—4 km. Palkintoina jaetaan I—III mestaruusmitalit ja jokaisessa sarjassa kunniapalkinnot.

Suunnistusterveisin
Helsingin Kuurojen Urheiluseura Hero ry.
Toivo Tarvonen puheenjohtaja — Eelis Levänen sihteeri

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n 25-v. juhlat pidetään syysk. 12 p:nä alkaen klo 19 Kansatalon kerhohuoneistossa Aleksanterin- ja Saimaankatujen kulmauksessa. Kaikki tervetulleita.

LKU järjestää kansalliset suunnistuskilpailut seuraavana päivänä 13. 9. klo 11.30. Salpausselän maastossa, ollen samalla seuraottelu Hero-Häli. Sarjat: M 7 km, M 20 — M 35 4 km, N 4 km. Kokoontuminen Lahden linja-autoasemalla laituri 20 klo 10.30. Ilmoittautumiset osanottomaksuineen 150 mk viimeistään 7. 9. os.: Teuvo Lillunen, Pirttiharju.

Shakkia

YLI 60 v. Shakkiveteraanien kilpailut pidettiin HKY:n kesäkodissa Koivurannalla heinäk. 11 p:nä. Parhaat tulokset: Hj. Sandblom 2½ p., J. Lehtimäki 2 p., S. Månsson 1½ p. ja E. Karilas 0 p.

HELSINGIN Kuurojen Shakkikerhon syysturnaus alkaa syysk. 15 p:nä tiistaina klo 19 Kuurojenyhdistyksen huoneustossa. Kaikki vanhat ja uudet sekä alokkaat ovat tervetulleita. Peli-illat ovat joka tiistai ja joka kuun alkupuolella myös torstaisin.

E. PUTKOSEN shakkisimultaaninäytös esitettiin heinäk. 11 p:nä Koivurannassa. 5 pelaajaa oli ilmoittautunut kilpailuun. E. Putkonen voitti kaikki.

KUUROJEN SM-shakkia pelattiin Kuopion Laivonsaaressa heinäk. 14—19 p:nä. Näihin SM-turnauksiin oli ilmoittautunut 12 pelaajaa. Kilpailtiin 3:ssa sarjassa: Mestariluokassa sekä A- ja B-luokassa, joskin viimemainitut oli yhdistetty samaksi sarjaksi kilpailijoiden vähyyden vuoksi. Parhaat tulokset:

Mestariluokan: E. Putkonen, Hki 3½ p., A. Savolainen, Kuopio 3 p., K. Hämäläinen, Hki 2½ p., E. Saarinen, Hki ½ p. ja Hj. Sandblom, Hki 0 p.

A-luokan: E. Helminen, Tre 6 p., J. Laaksonen, Kuopio 4 p., A. Marttila, J-kylä 3 p. E. Helminen korotettiin Mestariluokkaan.

B-luokan: L. Laine, Hki 3 p., Y. Timonen, Oulu 3 p., P. Eskelinen, Kuopio 2 p. L. Laine korotettiin A-luokkaan.

Merkkipäiviä

80 VUOTTA täytti emäntä *Elina Vauhkonen* Rantasalmella kesäkuun 12 p:nä. Pirteätä vanhusta kävivät onnittelemassa lukuisat naapurit.

70 VUOTTA täytti heinäkuun 29 p:nä *Viktor Hellöre* Pietarsaaressa.

60 VUOTTA täytti elokuun 14 p:nä herra *Martti Nurmimäki* Tyrvään ja Kiikan rajamaalla. Vaikeata päätellä, missä hänen kotinsa sijaitsee, sillä päärakennus on Kiikan puolella ja ulkorakennus Tyrvään puolella ja henkikirjoilla ollaan Kiikassa.

Hän on syntynyt Ulvilassa. Vanhempiensa muutettua Amerikkaan, hän joutui sedän luokse Raumalle kasvatiksi. Setä on kultaseppä Viinamäki. Käytyään kuurojen koulun hän oli työssä pohjoissatakunnassa. Vanhempien palattua Amerikasta he ostivat maatilan Parkanosta. Siellä hän työskenteli. Sen jälkeen hän lähti maailmalle työhön. Aluksi oli Ikaalisissa Hämeenkyrössä ja 1930-luvulla hän muutti Tyrväälle ja työskenteli maanviljelys-, saha- ym. töissä. Solmittuaan avioliiton Tyynen, o.s. Niemelän, kanssa he perustivat yhdessä oman kodin Illossa, missä nykyisin asuu. Ansiotyön ohella hän harrastaa puutarha- ja mehiläishoitoa.

Tyrvään Kuurojen Yhdistyksen jäsenistöön hän kuuluu. Hän on mukana innolla yhdistystoiminnassa ja toimitalon rakennustalkoissa.

Tyrvään kuurot ystävät onnittelevat nuorekasta Marttia ja toivottavat lisää tarmoa ja terveyden vuosia.

T:o.

60 VUOTTA täyttää syyskuun 10 p:nä herra *Lauri Lilja* Forssassa.

75 VUOTTA täyttää syyskuun 11 p:nä rouva *Olga Andersson* Pietarsaaressa.

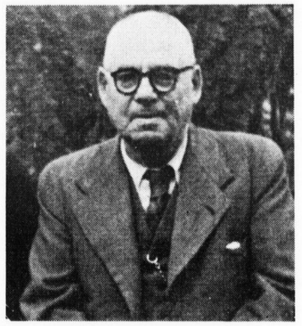

75 VUOTTA täyttää syyskuun 13 p:nä Hämeenlinnassa herra *Hannes Yläkorpi*. Varsinaisen elämäntyönsä hän on suorittanut kirjansitojana Arvi A. Karisto Oy:n kirjansitomossa ollen yli 45 vuotta mainitun liikkeen palveluksessa. »Epävarsinaisen elämäntyönsä» on Hannes Yläkorpi tehnyt Hämeenlinnan kuurojen keskuudessa. Hänen alotteestaan perustettiin Hämeenlinnaan kuurojenyhdistys toimien hän sen tarmokkaana puheenjohtajana yhtäjaksoisesti 30 vuotta. Myös urheiluseura perustettiin Hämeenlinnaan Hannes Yläkorven toimesta ja hän oli seuran sihteerinä ja puheenjohtajana, yleensä kaikki kaikessa, kymmenisen vuotta. — Ansioistaan kuurojen järjestötyössä on Hannes Yläkorvelle myönnetty Kuurojen Liiton hopeinen ansiomitali sekä Suomen Urheilun hopeinen ansiomitali.

70 VUOTTA täyttää syyskuun 14 p:nä emäntä *Iida Ritala* Kiikassa. Hän on syntynyt Vesilahdessa, käynyt Turun Kuurojenkoulun ja Nikkarilan talouskoulun. Solmittuaan avioliiton maanviljelijä Kaarlo Ritalan kanssa viljeli Ritalan maatilaa ja miehensä äkillisen kuoleman jälkeen hän hoiti edelleen suuren talon sekä emännän että isännän tehtäviä ainakin 20 vuotta. Muutamia vuosia sitten hän luovutti tilan nuoremmille ja asettui asumaan talon peräkamariin, joka on sisustettu viihtyisämmäksi.

Hän on Tyrvään Kuurojen Yhdistyksen vanhimpia jäseniä ja oli mukana innolla yhdistystoiminnassa, ollen iloinen yhdistysihminen. Hänen kotinsa on hyvin vieraanvarainen ja kuurot ympäri Suomea ovat siellä käyneet ja hän aina ottaa avosylin vieraat vastaan. On vaikea uskoa hänen korkeata ikäänsä, sillä hänen kasvonsa näyt-

PÖYDÄNKATTAMIS-NÄYTTELY

Sunnuntaina, syyskuun 20 p:nä 1959 klo 12—19 Helsingin K.Y:n huoneustossa, Liisank. 27. A. 8. Suunnittelijat mm. Tytti Entelä, Heevi Tolpo, Hilkka Hanhijoki.

TERVETULOA

H.K.Y:n sisustuskomitea

---

tävät yhtä nuorelta kuin lapsiensakin.

Tyrvään kuurot ja ystävät onnittelevat nuorekasta emäntää ja toivottavat lisää tarmoa ja terveyden vuosia.

80 VUOTTA täyttää lokakuun 14 p:nä neiti *Emma Lehto* Helsingissä.

50 VUOTTA täyttää lokakuun 5 p:nä kemigrafi *Niilo Mikkola* Helsingissä.

Kokouksia

KYMENLAAKSON Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät pidetään Inkeroisissa Sihvolan talossa syyskuun 5 ja 6 p:nä. Esitelmätilaisuudet alkavat lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 13.

Opintomatka koetetaan järjestää Takamaan kartanoon sunnuntaina, jos saadaan lupa kartanoon tutustumiseen.

Ohjelmasta mainittakoon, että pastori Veikko Väätäinen ja rouva Stiina Ahonen ovat lupautuneet esitelmöimään sekä oman paikkakunnan puhujat.

Tilaisuuksissa on hyvä tarjoilu, saatavana keittoja, voileipiä, kahvia ja virvokkeita ym.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

ROVANIEMEN Kuurot r.y:n perustava kokous on syyskuun 12—13 p:nä. Kokoonnutaan Rovaniemen seurakuntatalossa lauantaina klo 18 perustavaan kokoukseen. Sunnuntaina on esitelmiä ym. ohjelmaa. Liiton puolesta tulee toimittaja Rurik Pitkänen neuvomaan. Tervetuloa kaikki Lapin kuurot!

KARJALAN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät pidetään Kouvolan Keskuskansakoululla syyskuun 12—13 päivinä, alkaen lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 11. Puhujiksi pyydetty past. Veikko Väätäinen, diakonissa Ida Syrjänen, paikkakunnan poliisia liikenneneuvojaksi; hra E. Happonen on myös lupautunut esitelmöimään. Tervetuloa!

HELSINGIN Kuurojen Yhdistys avataan sunnuntaina syyskuun 13 p:nä klo 19, samalla pidetään kuukausikokous omassa huoneustossa Liisank. 27 A 8.

KIRKKOJUHLAN järjestää Riihimäen seurakunta kuuroille syyskuun 13 p:nä, alkaen klo 10 jumalanpalveluksella. Puhujina mm. rovastit Paunu ja Palva sekä Janakkalan rovastikunnan pappeja. Tervetuloa.

JYVÄSKYLÄN Kuurot r.y. pitää esitelmäpäivän syyskuun 26 p:nä. Esitelmänpitäjäksi on mm. lupautunut rva K. Korhonen.

Myöskin Kuurojen Päivää vietetään runsain ohjelmin.

Lähemmät tiedot paikasta ja ajasta saa Kuurojenkoulun aidassa olevasta ilmoitustaulusta.

Tervetuloa kaikki sekä läheltä että kaukaa!

RAUMAN Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät pidetään syyskuun 26—27 p:nä Rauman Partiolassa, alkaen lauantaina klo 18. Hyvä ohjelma koetetaan aikaansaada. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

LAHDEN Kuurojen Yhdistys r.y:n esitelmäpäiville Lahden Yhteiskoululla lokak. 3—4 p:nä, alkaen lauantaina klo 18, ovat lupautuneet puhumaan ja esitelmöimään dipl.insinööri Runo Savisaari Helsingistä atomi- ja tekokuuaiheisine esitelmineen ja moninkertainen nuorten kulttuuripäivien eri sarjojen voittaja rva Sirpa Kostiainen Turusta, joten kannattaa tulla kauempaakin seuraamaan mielenkiintoisia »atomikauden» esitelmiä.

KARJALAN Heimotuki r.y:n heimojuhlat ovat lokakuun 10—11 p:nä Kouvolan Keskuskansakoululla.

HAAPAJÄRVEN Kuurojen Yhdistys järjestää esitelmäpäivät 10—11 p:nä lokakuuta, alkaen lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 12 Kunnantalolla. Toimittaja Rurik Pitkänen on lupautunut saapumaan esitelmöimään. Tervetuloa läheltä ja kaukaa! Saamme kuulla Kuurojen Maailmankongressista uutisia.

HELSINGIN Kuurojenyhdistyksen Nuortenkerhon vuosijuhla on yhdistyksen huoneustossa lauantaina lokakuun 10 p:nä klo 19. Ohjelma on hyvä ja vaihteleva, mm. matka- ja leiriselostus maailman kuurojen ensimmäiseltä nuorisoleiriltä Wiesbadenista. Tervetuloa.

KOTKAN Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät pidetään Kotkassa Työväentalon kerhohuoneessa 24 ja 25 p:nä lokakuuta. Esitelmätilaisuus alkaa lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 13.

Toivotaan saatavan rouva Katri Pitkänen kahden päivän ohjelmansuorittajaksi. Samalla lausutaan pastori Veikko Väätäinen esitelmätilaisuuksiin tervetulleeksi. Lisäksi oman paikkakunnan puhujat suorittavat ohjelmaa. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

HAAPAJÄRVEN Kuurojen Yhdistys järjestää 15-vuotisjuhlan joulukuun 12—13 p:nä. Lähemmin ilmoitetaan marraskuun numerossa.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

64. vuosikerta 1959

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: URHO KIERIMO, Lempäälä, Toutonen

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.

Toimituskunta: Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisank. 27 E 10. Puh. 38 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 500:— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1959 kotimaassa ja Pohjoismaissa 600:—, ulkomaille 700:—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 38 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 300:—. Kuolinilmoitukset 500:—.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Malminrinne 2 A 14, Helsinki. Puh. 36 678.

Käyttäkää oman liittonne julkaisemia

SORMIAAKKOSKORTTEJA

Hinta 10:— kpl. 100 kpl 700:—.
Saatavana liiton toimistosta.

Käyttäkää kirjeenvaihdossanne kauniita

KIRJEENSULKIJAMERKKEJÄ

kuurojen hyväksi

Hinta 5:— kpl.
40 merkin arkki 200:—
Myyjiä otetaan
20 % palkkio

Yhdistykset ja yksityiset saavat tilata niitä os.:

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10 - Helsinki
Postisiirtot. 6825

KOULUILLE

suosittelemme seuraavia oppikirjoja:

U. Kierimo:
Ensimmäinen lukukirjani 200:—

U. Kierimo:
Pienviljelyksen alkeistietoja 50:—

H. Nyberg:
Katekismus ja kristinoppi 150:—

A. I. Savolainen:
Raamatunhistoria 200:—

E. J. Pesonen:
Luonnontieto 200:—

Heikki Mylläri:
Ammatinvalinnan ohjeita kuuroille ilmaiseksi jaettavaksi koulunsa päättäville oppilaille.

Hintaan lisätään lähetyskulut.

Tilattavissa os.:

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10 - Helsinki - Postisiirto 6825

ADRESSI ON ARVOKAS MUISTO

Oma liittonne on painattanut aistikkaita

Onnittelu- ja Suruadresseja

Käyttäkää niitä!
Hinta vain 300 mk kpl.
Niitä saatte asiamiehiltä yhdistyksissä ja suoraan toimistostamme

Myyjille 20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

Tilatkaa vuodeksi 1959 —

Prenumerera för år 1959 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 64 — 63 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Neuvottelukunta:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Tilaushinnat:
600:— koko vuodelta. Ulkomaille 700:—. Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun »Kuurojen Joulun» ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 300 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen asialle kuulevienkin keskuudesta.

URHO KIERIMO
päätoimittaja - huvudredaktör

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Rådkommitte:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Prenumerationspris:
500:— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 600:—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 300 mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri - red.sekreterare

ULLA-BIRGITTA LAINE
svenskspr. redaktör

Kauppakirjapaino Oy, Helsinki 1959